

»BRUN MINORITET« ET IMPERATIV

En poststrukturalistisk undersøgelse af subjektpositioner

Thomas HERMANSEN
Studienummer.: 20141201

Vejleder:
Søren Rudbæk JUUL

Antal typeenheder: 183.932

Speciale, Forår 2017
Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
Institut for Sociologi og Socialt Arbejde
Aalborg Universitet, København

Med hvor blotte holdning til hinanden er vi med til at give hinandens verden dens skikkelse. Hvilken vidde eller farve den andens verden får for ham selv er jeg med til at bestemme med min holdning til ham. Jeg er med til at gøre den vid eller snæver, lys eller mørk, mangfoldig eller kedelig – og ikke mindst er jeg med til at gøre den truende eller tryk. Ikke ved teorier eller anskuelser, men ved min blotte holdning. Hvorfor der er en udtalt, så at sige anonym fordring til os om at tage vare på det liv, som tilliden lægger i vor hånd.

Løgstrup, K. E. (1956). *Den etiske fordring*.

Summary

Brown Minority, an Imperative

The motivation behind this thesis stems from a curiosity about how the public discourse in Denmark often portrays brown minorities as essentially different from the white majority and a concern about how these articulations influence brown minorities' life opportunities in Danish society. Based on this concern the thesis examines how discursive constructions of subject positions take place in the public discourse about brown minorities in Denmark and discusses how this construction determines the boundaries of brown minorities' opportunities for identity, action and recognition.

The examination is based on the poststructuralist philosophical tradition and radical discourse theory as presented by Ernesto Laclau and Chantal Mouffe. The analytical approach is shaped and guided by their conceptual framework and seeks to uncover the discursive linkages around which subject positions are constructed. The analytical approach thus focuses on these linkages and constructions of meaning that occur through implicit associations, specific choices of words, constructions of opposites, metaphors, use of stereotypes etc.

The discussion of how these constructions determine the boundaries of brown minorities' opportunities for identity, action and recognition takes as its theoretical starting point the poststructuralist and discourse theoretical understanding of identity as something that is contingent and ever changing. In this view identity is formed by social interactions and the subject positions being offered in these interactions. Adding to this Erving Goffman's *Stigma* (2014/1963) is included to bring nuances and further understandings of the process of stigmatization.

The empirical material of the analysis consists of 91 articles taken from a period of one week in 2015 and from all Danish, national, daily newspapers. The Danish news media was chosen in part due to availability and in part due to the emphasis existing research in this field puts on the role of the news media in creating and distributing discourses, particularly when it comes to brown minorities.

In order to include the findings of existing research a chapter on the overall knowledge produced by available studies into discourses on brown minorities

in Denmark is included. These studies consist of 11 pieces based on specific research projects and 3 pieces of a more general nature.

The conclusion of the analysis is that the subject positions offered to brown minorities are constructed through multiple discursive linkages creating a number of different nodal points: unemployed brown minority, non-Danish brown minority, traditional Muslim brown minority, untrustworthy and violent Muslim brown minority, suppressed brown minority woman, patriarchal brown minority man, criminal and radicalized young brown minority man. These subject positions shape all interactions between brown minorities and the white majority by creating a frame that both parties have to relate to while also relating to the other party's knowledge of this frame. This in turn means that brown minorities are not met as complex individuals but have to understand themselves through, and thus to some degree internalize, these stereotypical subject positions. The subject positions discursively draw on general boundaries constituting brown minorities and the white majority as two mutually exclusive groups, giving the white majority priority over Denmark and constructing brown minorities as problems that cannot be trusted.

Indhold

Summary

INDLEDNING

- Indledning og motivation . 2
- Problemformulering . 6
- Begrebsafklaring . 7
- Brune minoriteter . 7
- Fremgangsmåde . 9

TEORI

- Poststrukturalisme og diskursteori . 12
- Poststrukturalisme . 13
- Sproget . 14
- Diskurs . 16
- Subjekt og identitet . 18
- Magt . 19
- Validitet og generaliserbarhed . 21
- Kritisk ærinde . 23

METODE

- Begrebsapparat . 26
- Diskurs . 26
- Interpellation og subjektpositioner . 27
- Metode . 29

EMPIRI

- Valg af empiri . 31

ANDEN FORSKNING

- Indledning . 35
- Kløften mellem 'os' og 'dem' . 37
- Hvem 'de' og 'vi' er . 38
- Problemer, skyld og diskrimination . 41
- Opsamling . 45

ANALYSE

Indledning . 47

Analytisk fremgangsmåde . 49

Del 1 - Artikulationer . 51

Arbejdsløs, doven og en økonomisk byrde . 51

Muslim, traditionel og undertrykt . 53

Muslim, antidemokratisk og voldelig . 56

Kriminel, bandemedlem og radikaliseret . 58

Ikke dansk, ikke hjemme . 60

Diskrimineret . 62

Del 2 - Subjektpositioner . 65

Arbejdsløs brun minoritet . 65

Ikke-dansk brun minoritet . 66

Traditionel muslimsk brun minoritet . 67

Utroværdig og voldelig muslimsk brun minoritet . 68

Undertrykt brun minoritetskvinde . 68

Patriarkalsk brun minoritetsmand . 69

Kriminel og radikaliseret ung brun minoritetsmand . 70

Del 3 - Sociale konsekvenser . 71

Konsekvenser af subjektpositioner . 71

Grænsedragninger . 74

AFSLUTNING

Konklusion . 79

Afsluttende refleksioner . 80

REFERENCER

Litteratur . 83

Artikler . 85

INDLEDNING

Indledning og motivation

Det er sjældent, at man i dag kan åbne en avis, se nyheder på tv eller tjekke sin Facebook uden at støde på en eller anden meningsytring omkring flygtninge, indvandrere, nydanskere, ikke-danskere, muslimer eller folk med anden etnisk herkomst end dansk¹. Alle synes at have en mening om, erfaring med eller et politisk ståsted i forhold til denne yderste forskelligartede gruppe af mennesker, som i praksis ofte ikke har andet tilfælles end, at de selv, deres forældre eller bedsteforældre ikke blev født inden for grænserne af det geografiske område vi kalder Danmark.

Ganske ofte stammer disse offentlige meningsytringer omkring brune minoriteter fra personer tilhørende den hvide majoritetsbefolkning – politikere, forskere, meningsdannere og menigmand. Dog har vi gennem de sidste fem-ti år kunne opleve flere og flere brune minoriteter “blande sig” i debatten – både i de skriftlige medier, debatprogrammer på tv, radioprogrammer og ikke mindst på sociale medier som Facebook og Twitter. Nogle fordi de deler overbevisningen om, at der med brune minoriteter er tale om en speciel samfundsklasse, som kræver en anden opmærksomhed end resten af den danske befolkning; nogle fordi de oplever et behov for ikke at lade en ofte grov generalisering stå uimodsagt; og andre blot fordi de som samfundsborgere ønsker at deltage i den kontinuerlige demokratiske debat.

Alle disse meningsytringer fra både hvid majoritet og brune minoriteter er i sagens sammensatte natur ganske forskelligartede. Dog synes der at kunne spores en overvejende del, der italesætter en række negative egenskaber ved brune minoriteter. Disse egenskaber præsenteres ofte som stående i direkte modsætning til de dele af det danske samfund, som vi normalt fremhæver som værende repræsentative for Danmark og det danske folk (Møller 2009: 34, 42).

Det er umuligt med sikkerhed at sige, hvilke tanker der politisk har ligget bag udarbejdelsen af den såkaldte *Integrationserklæring* (Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet 2015), som det er et krav at vedkende sig, hvis man skal have permanent opholdstilladelse i Danmark. Men det er vel rimeligt at antage,

¹ Det er min oplevelse, at de fleste af disse betegnelser enten er misvisende eller markant politisk ladet. Jeg har derfor valgt at benytte betegnelsen ‘brune minoriteter’. Se mere om baggrunden for dette valg i afsnittet Begrebsafklaring.

at den er udarbejdet på baggrund af netop de områder, som man politisk forventer vil skabe udfordringer ved integrationen i det danske samfund. Altså områder domineret af forståelser og holdninger som ministeriet eller et flertal i Folketinget mener, at de mennesker, der kommer her til landet, ikke på forhånd er i besiddelse af. Hvorfor ellers fremhæve netop disse? De nævnte områder vedrører demokrati, det danske sprog, selvforsørgelse, uddannelse, ligestilling, ikke-vold, ikke-tvang, fokus på barnets udvikling og skolegang, ikke-omskæring, frivilligt indgåede ægteskaber, trosfrihed, ytringsfrihed, seksualitetsfrihed, afstandtagen fra terrorisme og medborgerskab. Det er altså – betinget af ovenstående spekulation om baggrunden for udarbejdelsen af *Integrationserklæring* – omkring de dele af det levede liv, der findes en politisk forventning om, at brune minoriteter er voldsomt forskellige fra den hvide majoritetsbefolkning.

Denne forventning om en manglende evne hos brune minoriteter til at fungere i det danske samfund, grundet grundlæggende forskellighed fra den hvide majoritetsbefolkning, kan findes udtrykt igen og igen i den offentlige debat (Møller 2009; Hervik 2002). Hvor omfattende situationen fremstilles, varierer dog meget, men for Integrations- og Udlændingeordfører for *Dansk Folkeparti*, Martin Henriksen, er det at betragte som et af de største, om ikke dét største, samfundsproblem, vi har i Danmark i dag:

Problemet er jo, at der er for mange i Danmark med muslimsk baggrund. På nogle områder er vi simpelthen alt for forskellige [...] problemet er, at Islam spiller en stor rolle i Danmark og har potentiale til at spille en endnu større rolle, og det er, hvis ikke det største, så et af de største samfundsproblemer, vi har i landet (Martin Henriksen; Danmarks Radio, DR2, Debatten; 19. maj 2016).

Det er dog langt fra alle i den hvide majoritetsbefolkning såvel som fra den brune minoritetsbefolkning, der kan genkende en sådan afgørende forskellighed i det levede dagligliv i Danmark. Jeg selv stiller mig ganske forundret over for denne fremstilling. Selvfølgelig kan jeg finde områder af livet, politiske såvel som kulturelle, hvor der kan spores forskelle mellem mit eget liv og det liv min nabo fra Afghanistan lever, men det samme gør sig bestemt gældende for min familie i Vestjylland, blandt mine hvide venner fra Ishøj og hos venner og familie i min fødeby Nakskov.

Jeg er selv bosat i Københavns Nordvest-kvarter i et boligområde, der pr. 1. december 2016 er at finde på den såkaldte ghettoliste, der årligt offentliggøres af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeren (Transport-, Bygnings- og Boligministeriet 2016). Ifølge denne liste udgør andelen af mine naboer, som på listen betegnes »indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande«, 59,8

pct. af alle, der bor i Bispeparken. Dette forhold gør mig på ingen måde til ekspert på området, det er ej heller min mening at hentyde dette, men det betyder dog, at jeg i det daglige har en stor kontaktflade med mennesker, som ikke er født i Danmark eller er efterkommere af mennesker, der ikke er født i Danmark. Jeg har ganske givet overset nogle, men følgende er eksempler på brune minoriteter, som er med til at udgøre rammen omkring mit liv: ekspedienter i kiosker, kokke på pizzeriaer, frisører, låsesmede, bagere, bagerjomfruer, studieværter, samfundsdebattører, vvs-installatører, gartnere, skraldemænd, tømrere, bibliotekarer, læger, buschauffører, apotekere, politibetjente, kassedamer, taxichauffører, skolelærere, kolleger, børnene på det fritidshjem hvor jeg arbejder, deres forældre, alkoholikeren nede på bænken, hærværksmænd, biltyve, pushere, medstuderende, undervisere på universitetet, forfattere af mine fagbøger, politikere jeg kan stemme på til Borgerrepræsentationen såvel som til Folketinget, medlemmer af afdelingsbestyrelsen i min boligforening, de irriterende unger der larmer i bussen, mine naboer, mine nevøer og niecers legekammerater, mine venner, svogre og tidligere kærester. Alle mennesker der aktivt er en uundværlig del af de arbejdsmæssige, politiske, foreningsmæssige, sociale, følelsesmæssige, demokratiske, intellektuelle, kulturelle, sproglige, musikalske, kulinariske og praktiske ramme om mit og mange andres liv som hvid majoritet i den vestlige, liberale, demokratiske stat Danmark – og ikke mindst rammen om deres eget liv.

Dette fælles samfunds- og privatliv til trods er deres sociale position som brune minoriteter afgørende forskellig fra min som del af den hvide majoritetsbefolkning. Vi bor i de samme bygninger, går på de samme veje, kører i de samme busser, handler i de samme butikker, ser film i de samme biografteatre, studerer på de samme uddannelser, benytter de samme samfundsinstitutioner og er lige fraværende i kirker og moskeer, men alligevel er vores mulighed for anerkendelse, accept og en følelse af at høre til og være betydende for andre – vores social identitet – milevidt fra hinanden.

Denne situation er beskrevet og analyseret af adskillige forskere og fra ganske forskellige perspektiver, men et af de klareste eksempler (som samtidig har den kvalitet, at den videnskabsteoretisk befinder sig tæt på dette speciale) er Simon Østergaard Møllers artikel *Etnisk stigmatisering og outsider-identitet i Danmark* (Møller 2009).

Ifølge Møller skabes vores identitet ikke uafhængigt af de i samfundet eksisterende diskurser. Vores identitet er ikke en fast og endelig størrelse, men produceres og reproduceres i konstant vekselvirkning med det samfund, vores liv leves i, og de mennesker, vi interagerer med. Meget kort beskrevet er det os ikke muligt at indtage en subjektposition, som der ikke findes mulighed for at

få bekræftet gennem vores interaktion med andre mennesker (Møller 2009: 36ff).

Dette forhold gør sig gældende for alle mennesker (for brune minoriteter såvel som for den hvide majoritetsbefolkning) og udgør ikke i sig selv et problem, men muliggør blandt andet, at vi kan danne en nogenlunde sammenhængende social identitet og føle samhørighed med andre mennesker, da de subjektpositioner, som samlet udgør vores identitet, jo netop er både tilbudt og anerkendt af disse mennesker.

Problemet i denne sammenhæng opstår, når man som brun minoritet oplever, at de subjektpositioner, man diskursivt bliver tilbudt, altså kan få bekræftet i interaktionen med den hvide majoritetsbefolkning, hovedsageligt indeholder en række negative egenskaber og under alle omstændigheder er subjektpositioner, som fastholder den brune minoritet som netop det – altså en del af en minoritet – hvis kvaliteter er væsentligt forskellige fra majoritetsbefolkningen. Altså en proces som i sin natur er ekskluderende.

Møller konkluderer i sin analyse, at en identitet som brun minoritet er imperativ på linje med for eksempel køn. Det er altså ikke en identitet, som det er muligt for den brune minoritet at fravælge, og det har derfor afgørende konsekvenser for enhver brun minoritet, hvordan de subjektpositioner, som udgør en sådan identitet, konstrueres diskursivt (Møller 2009: 38).

Konstruktioner, som i sagens natur ikke alene er afgørende for brune minoriteters identitetsmuligheder, men er også afgørende i forhold til de subjektpositioner, som det er muligt for den hvide majoritetsbefolkning at indtage i mødet med brune minoriteter. Et sådant møde, for eksempel mellem brun minoritet og en socialarbejder, hvid som brun, vil altså i høj grad være bestemt af de samtidige dominerende diskurser – enten som et direkte resultat af disse, i opposition til dem eller som en blanding af disse to forhold, men aldrig løsrevet fra disse.

Det er med udgangspunkt i ovennævnte forhold, at jeg med dette speciale ved hjælp af en poststrukturalistisk diskursanalyse ønsker at dykke ned i de diskursive kampe, der til stadighed er bestemmende for, hvad det vil sige at være brun minoritet i Danmark. Jeg mener, det er afgørende, at vi er os sådanne forhold bevidst, da de grundlæggende er bestemmende for hvilke identitets- og udviklingsmuligheder, vi giver hinanden som borgere i dette land. Og derfor er bestemmende for beskaffenheden af det samfund, vi nu og fremadrettet skaber sammen.

Det er i forlængelse heraf, at jeg formulerer følgende problemformulering som ledende for specialets erkendelsesinteresse:

Hvordan konstrueres de subjektpositioner, der tilbydes brune minoriteter diskursivt; hvilke subjektpositioner tilbydes; og hvilke sociale konsekvenser har disse subjektpositioner samt de grænsedragninger, de trækker på, for brune minoriteter?

Begrebsafklaring

Brune minoriteter

Der benyttes i den offentlige debat en lang række begreber til at betegne de mennesker, der er kommet til Danmark fra andre såkaldte ikke-vestlige lande eller er efterkommere af disse. Opremsningen i indledningen er langt fra dækkende, og der kunne findes mange flere.

Hvilket begreb, der benyttes, afhænger af det perspektiv, hvorfra afsenderen ønsker at debattere disse mennesker, eller hvilken politisk hensigt, afsenderen har med sit indlæg i debatten. Ofte er det valgte begreb decideret forkert eller misvisende, som for eksempel når asylansøgere betegnes indvandrere, eller kristne fra Mellemøsten, alene på grund af deres hudfarve eller oprindelse, betegnes muslimer. Dette kan være et resultat af et bevidst valg fra afsenderen, hvis for eksempel en politiker eller meningsdanner ønsker at opstille et skræmmebillede; det kan skyldes manglende viden om de konkrete forhold; eller ganske enkelt blot være udtryk for, at afsenderen benytter det begreb, som han eller hun har hørt andre bruge.

Det erkendelsesmæssige udgangspunkt for dette speciale er poststrukturalistisk diskursteori, og med dette in mente ville det være selvmodsigende at påstå, at der findes begreber om noget emne, og i særdeleshed om et så politisk ladet emne som genstandsfeltet for denne undersøgelse, der kan se sig helt fri for at være et produkt af samtidens diskurser. Dette til trods vil jeg forsøge at forholde mig så neutralt, som det er praktisk muligt, til den debat, som udgør empirien for dette speciale, og jeg har derfor valgt at benytte begrebet 'brune minoriteter', som jeg finder giver mulighed for at benævne disse mennesker uden at skrive mig alt for meget ind i debatten og de betydningskampe, som begreberne defineres igennem. Jeg har med andre ord forsøgt at benytte et begreb, der i højere grad betydningsudfyldes gennem en teoretisk og abstrakt diskurs frem for som en del af den ophedede politiske debat.

'Brune minoriteter' har, som alle andre forsøg på begrebsligt at gruppere en meget stor mængde af individer, sine åbenlyse begrænsninger. For det første er flere af de mennesker som søges grupperet ikke synderligt brune, og for det andet kan det misforstås som, at det alene er deres hudfarve, der er bestemmende for deres position som minoritet. Som forsvar for dette valg kan, med et begreb fra Goffman, nævnes, at langt størstedelen af disse mennesker, trods

undtagelser, bærer et stigma, som de kun til dels kan informationskontrollere – deres brune hud eller mørke hår (Goffman 2009). Og at denne synlighed i deres stigma derfor i høj grad er med til at definere de hverdagsinteraktioner, brune minoriteter deltager i, og de subjektpositioner, det er dem muligt at indtage i disse interaktioner (Andreassen 2005: 18).

Det er værd at huske på, at minoriteter med Kirsten Hvenegaard-Lassens ord er minoriteter på »objektive vilkår« – eller med andre ord, at de brune minoriteter ikke selv har valgt at definere sig som sådanne, men at det i højere grad er den hvide majoritetsbefolkning, der har magten til at skabe og definere kategorien ved at definere sig selv som 'normalen' (Hvenegaard-Lassen 1996: 18). Derfor ligger der i mit valg af begrebet minoritet også en anerkendelse af det relationelle og ulige magtforhold mellem majoritet og minoritet. Dette betyder dog ikke at de kategoriseringer, der opstår omkring brune minoriteter, ikke også indtages af disse, som det vil blive grundigt uddybet i det følgende, men snarere at begrebet minoritet indeholder en anerkendelse af, at det ikke står i minoritetens egen magt at definere sig som noget andet (Hvenegaard-Lassen 1996: 18f).

Jeg har således forsøgt at forholde mig kritisk til de diskursive grænsedragninger, jeg selv er med til at skabe gennem mit valg – og mine fravalg – af begreber. Dette ændrer dog ikke på, at jeg har valgt at bruge to begreber (brune minoriteter og hvid majoritetsbefolkning), som er med til at opretholde en binær opdeling mellem 'os' og 'dem', 'danskere' og 'fremmede', som er en essentiel del af, hvad dette speciale ønsker at kritisere – se afsnittet Kritisk ærinde. Jeg kunne i stedet have valgt en mængde langt mere præcise betegnelser ved at henvise til specifikke nationaliteter eller religiøse overbevisninger. I stedet har jeg valgt det rimeligt diffuse og generaliserende begreb 'brune minoriteter' for at henvise til det, som denne enormt forskelligartede gruppe af mennesker udsættes for ved netop at blive grupperet sammen, og for samtidigt at udtrykke den diffusitet, der netop ligger i denne gruppering, hvor grænserne mellem blandt andet begreberne flygtninge, indvandrere, nydanskere, muslimer og folk med anden etnisk baggrund bliver udvisket, og det ene ord uden videre kan erstatte det andet i de sproglige italesættelser (Tufte 2001: 9).

Fremgangsmåde

Specialets erkendelsesinteresse udspringer, som nævnt i indledningen, fra et ønske om at få et indblik i den diskursive konstruktion af subjektpositioner for brune minoriteter. Jeg ønsker at blive klogere på hvilke identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder, der diskursivt tilbydes disse mennesker, men bestemt også at afdække, hvordan italesættelsen af sådanne muligheder finder sted i den offentlige diskurs – eller med andre ord, hvad er det for en social virkelighed, der skabes og genskabes for brune minoriteter, og hvordan finder denne proces sted.

Det videnskabsteoretiske afsæt for denne undersøgelse er den poststrukturalistiske forskningstradition, og det teoretiske grundlag for analysen, såvel som for erkendelsesinteressen selv, udgøres af den radikale diskursteori, som den er udlagt af Ernesto Laclau og Chantal Mouffe. Der er altså, som det vil blive grundigt uddybet i det kommende teoriafsnit, tale om en analysetilgang, der "alene" har den sproglige italesættelse som genstandsfelt.

Inden resultatet af selve analysen præsenteres vil den eksisterende forskning, der har den diskursive konstruktion omkring brune minoriteter som genstandsfelt, blive grundigt gennemgået. En sådan gennemgang finder sted ud fra en erkendelse af, at også dette speciale, som enhver anden forskning, skrives ud fra og ind i det eksisterende. Enhver erkendelse vil derfor i mere eller mindre grad være forment af det eksisterende, og jeg finder for gennemsigtheden skyld, at det er på sin plads at anerkende dette forhold og i forlængelse heraf skabe en eksplicit præsentation af dette erkendelsesgrundlag.

Selve analysen tager udgangspunkt i italesættelsen af brune minoriteter i den trykte, danske dagspresse. Analyseprocessen udgøres af en lang række af afstikkere og hoppen frem og tilbage mellem teori, empiri og opnåede indsigter. Dette arbejde vil kort for gennemskuelighedens skyld og for, at læseren har mulighed for at kigge forfatteren over skulderen, blive gengivet i afsnittet Analytisk fremgangsmåde. Hvad der derimod vil blive grundigt præsenteret og udgøre hovedparten af kapitlet Analyse, er de indsigter og den erkendelse, som analysearbejdet har afdækket.

Afrapportering af analysen vil finde sted i tre led: først en omfattende præsentation af de italesættelser omkring brune minoriteter, der er identificeret i den valgte empiri (altså hvad der bliver italesat, og hvordan denne italesættelse finder sted); efterfølgende en gennemgang af de dominerende subjektpositioner, der udspringer af sammenkædninger mellem brune minoriteter og en række egenskaber i de identificerede italesættelser; og sidst en diskussion af hvilke sociale konsekvenser disse subjektpositioner har for mødet mellem hvide majoritet og brun minoritet, med hovedvægt på konsekvenserne for den brune minoritets identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder.

TEORI

Poststrukturalisme og diskursteori

Specialets videnskabsteoretiske orientering tager som nævnt afsæt i en poststrukturalistisk forskningstradition, og den teoretiske og metodiske ramme for analysen udgøres af diskursteorien som den udlægges af Laclau og Mouffe. Dog er der generelt med poststrukturalisme og diskursteori, og især inden for rammerne af dette speciale, ingen klar afgrænsning mellem videnskabsteori, teori og metode. Den følgende opdeling er derfor blot at regne for streger i sandet og er alene foretaget for overskuelighedens skyld. Ydermere gør det sig gældende for både poststrukturalisme og diskursteori, at disse langt fra udgør endelige og fastdefinerede helheder. Begge forskningstraditioner eller -perspektiver er udviklet og inspireret af en lang række forskere gennem vedvarende arbejde over flere årtier og er til stadighed under forandring og udvikling. Det er desuden i sagens natur afgørende at huske på, at den viden (de tanker, refleksioner og observationer), der udgør poststrukturalisme og diskursteori, er givet til os gennem sproget, og derfor ikke kan forstås uafhængigt af læserens tolkning. Jeg vil derfor i det følgende udlægge min specifikke læsning af poststrukturalisme som videnskabsteoretisk afsæt og diskursteorien som teoretisk ramme for både motivation, problemfelt, problemformulering, valg af empiri, analyse og konklusion.

Jeg har valgt at finde inspiration for specialets filosofiske og teoretiske grundlag i Christel Stormhøjs *Poststrukturalismer – videnskabsteori, analysestrategi, kritik* (2010) og Marianne Winther Jørgensen og Louise Phillips *Diskursanalyse som teori og metode* (1999). Stormhøj, Jørgensen og Phillip er alle anerkendte forskere inden for hver deres felt og har om nogen fingeren på pulsen med den konstante udvikling i poststrukturalismer og den praktiske anvendelse og formidling af Laclau og Mouffes diskursteori. Hvor jeg finder det hensigtsmæssigt, vil jeg supplere med teksten *Diskurs- og videnskabsteori* af Allan Dreyer Hansen fra samlingsværket *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring* (2012).

Poststrukturalisme

Den poststrukturalistiske forskningstradition har udviklet sig gennem kritik af de metafysiske antagelser, der har præget en stor del af vestlig filosofi. Metafysik forstås her som et forsøg på at opspore et fundament, der kommer forud for vores erkendelse og forud for vores kommunikation om samme. Den metafysiske idé er et forsøg på at bestemme »noget absolut, ubetinget, uforanderligt og evigt som grundlag for det kontingente, dvs. det som netop er betinget af tid og sted« (Stormhøj 2010: 32). Det er netop denne idé om, at der skulle eksistere noget evigt og uforanderligt, der går forud for vores oplevelse og erkendelse, som poststrukturalisme anfægter.

Virkeligheden er diskursivt konstitueret [...] Det betyder, at alt hvad der fremtræder for os, altid allerede er diskursiveret, eftersom enhver betegnelse af det virkelige for at være forståeligt må referere til kollektive virkelighedsopfattelser eller til bestemte diskurser, altså bestemte menings- og handlingshorisonter (Stormhøj 2010: 33).

Denne radikale forståelse af "virkeligheden" skal bestemt ikke tolkes som, at diskursteorien forkaster eksistensen af en fysisk verden med egne naturlove og -processer, der gør sig gældende uafhængigt af mennesket, men blot at denne verden ikke er os tilgængelig uafhængigt af sproget (Hansen 2012: 266ff; Jørgensen & Phillips 1999: 46f). Laclau og Mouffe beskriver selv dette forhold med en sten som eksempel. Stenen som objekt er naturligvis til stede uafhængigt af vores vilje, men det faktum, at den er en sten, er alene et resultat af vores diskursive konstruktion. Hvis der for eksempel ingen mennesker var på jorden, ville objektet selvfølgelig stadig være der, men den ville ikke være en "sten". At den er en sten, er alene et resultat af vores klassificering af, hvad der kendetegner en sten, som for eksempel at den er opbygget af en række mineraler, men i lige så høj grad også hvad der ikke kendetegner en sten, som for eksempel at stenen ikke er "i live" og stenen ikke er et stykke træ. Som med stenen selv er de begreber og størrelser, der tages i brug for at bestemme den som sten, alene et resultat af vores diskursive konstruktioner. Vi har med andre ord ingen adgang til at erkende "stenen" uden om vores kollektive, diskursive artikulationer (Laclau & Mouffe 1987: 84, citeret i Hansen 2012: 26).

Poststrukturalisme, især i den radikale udgave som diskursteorien fra Laclau og Mouffe, er altså i udpræget grad konstruktivistisk. Den fysiske virkelighed fornægtes ikke, men vores adgang til denne er som nævnt altid gennem sproget. I poststrukturalisme træder ontologien derfor et skridt tilbage og lader epistemologien få forrang. Dette omvendte forhold benævnes ofte som, at poststrukturalisme opererer med et tomt ontologi-begreb. Inden for den poststrukturalistiske forskningstradition forsøger man som resultat af dette på ingen måder at få indsigt i »positive« ontologier, som vi kender det fra for eksempel marxisme eller kritisk realisme (Hansen 2012: 236).

Denne kritiske position og anfægtelse af idéen om, at der skulle kunne bestemmes et fundament, hvorpå viden om vores verden (virkelighed) kan forstås, har afgørende betydning for, hvordan poststrukturalisme betragter videnskabelig viden. Poststrukturalisme er i sin natur antifundamentalistisk. Videnskabelig frembragt viden kan altså i et poststrukturalistisk perspektiv umuligt basere sig på metafysiske begreber som for eksempel 'det konstituerende subjekt' (Stormhøj 2010: 16). En sådan tilgang vil forudsætte en forståelse af mennesket som havende en før-diskursiv essens – en ahistorisk absolut størrelse som er uafhængig af kollektive meningsdannelser og virkelighedsforståelser. Poststrukturalisme og diskursteorien afviser som beskrevet en sådan idé og betragter subjektet, identitet og samfund som alene værende et resultat af diskursive formationer.

Sproget

Stormhøj forklarer i citatet ovenfor, hvordan den poststrukturalistiske metafysikkritik, antifundamentalisme og antiessentialisme baserer sig på en forståelse af, at vores adgang til verden, vores virkelighed, altid er formet af sproget og derigennem af kollektivt bestemte virkelighedsopfattelser. Denne forståelse af sproget som konstituerende for vores virkelighed forstås bedst (som så mange andre post-ismer) i kontrast til den position, den anfægter, men dog finder inspiration i og derfor videreudvikler – den strukturalistiske sprogvidenskabelige tradition (Jørgensen & Phillips 1999: 17ff).

Den strukturalistiske sprogvidenskabelige tradition opstod med udgangspunkt i Ferdinand de Saussures (1857-1913) idé om, at der ikke eksisterer nogen direkte sammenhæng mellem vores sprog og den virkelighed, det forsøger

at repræsentere, at forholdet mellem sprog og virkelighed er arbitrært (Jørgensen & Phillips 1999: 18). For eksempel er der ingen naturgiven forbindelse mellem ordet 'kvinde' og det objekt, ordet repræsenterer. Det er blot en tradition blandt mennesker, der taler dansk, at netop denne lyd henviser til et voksent eksemplar af det køn hos menneskeracen, som har mulighed for at føde børn. Dog får ordet 'kvinde' først rigtig mening, når det bliver sat i relation til for eksempel 'mand' eller 'barn', altså hvad det adskiller sig fra, hvad det ikke er. På denne måde mente Saussure, at ord får deres værdi i relation til andre ord, men også at disse relationer er uforanderlige, at de grundlæggende er fastlåst i én bestemt uforanderlig struktur – heraf betegnelsen strukturalistisk sprogvidenskabelig tradition (Jørgensen & Phillips 1999: 19). Med et let forståeligt billede fra Jørgensen og Phillips (1999) kan sprogets struktur i den strukturalistiske sproglige tradition betragtes som et udspændt fiskenet, hvor hvert ord har en plads som knuderne i nettet. Altså fastholdt på én bestemt plads og én bestemt afstand fra de andre knuder i nettet og uden nogen umiddelbar mulighed for at ændre placering og dermed betydning (Jørgensen & Phillips 1999: 20).

Poststrukturalisme har i sin opfattelse af sproget arvet især to ting fra den strukturalistiske sproglige tradition: opfattelsen af den arbitrære sammenhæng mellem sprog og virkelighed og forståelsen af, at ord får deres betydning og værdi i relation til andre ord. Den poststrukturalistiske forståelse af denne relation er dog afgørende forskellig fra den strukturalistiske. I den poststrukturalistiske forståelse er relationen ikke en fast og uforanderlig størrelse, men et forhold som er under konstant mulig forandring – betinget af den diskursive kontekst hvori ordet tages i brug, hvilken forudeksisterende forståelseshorisont der tales ud fra og ind i (Jørgensen & Phillips 1999: 19f).

Ordet 'kvinde', der ovenfor blev brugt til at beskrive den arbitrære sammenhæng mellem ord og virkeligheden, har for eksempel meget forskellige konnotationer afhængigt af, i hvilken forbindelse vi bruger ordet. I eksemplet blev 'kvinde' benyttet i en biologisk forståelseshorisont, og denne kontekst resulterer i en betydningstildeling af ordet, som konstruerer en forståelse af 'kvinde' som biologisk køn, der adskiller sig markant fra 'mand', og som 'voksen' adskiller sig fra 'pige'. Hvis ordet 'kvinde' i stedet bruges i en sammenhæng som universitetsstuderende, er denne binære forståelse af 'kvinde' og 'mand' så godt som ikkeeksisterende nu om stunder. Dog, som vi alle er bekendt med, skal vi ikke mange år tilbage i tiden, før det mere var normen end undtagelsen at betragte 'kvinden' som intellektuelt og akademisk at være i besiddelse af ganske anderledes egenskaber end 'manden'. Vi oplever altså, at ordet 'kvinde' kan have væsentlig forskellig betydning afhængigt af, i hvilken

forbindelse og forståelsesramme det bliver brugt, og ikke mindst hvordan betydningen og værditilskrivelsen, selv inden for sammen forståelsesramme som for eksempel universitetsstuderende, ganske hurtigt kan skifte karakter. Hvordan at en forståelse af 'kvinden' som intellektuelt underlegen 'manden' på overraskende kort tid kan ændre sig til, at 'kvinden' og 'manden' nu betragtes som intellektuelt ligestillede, og at der endda hist og her kan observeres diskursive forsøg på at konstruere et begreb om 'tabermanden'.

I et poststrukturalistisk perspektiv er sprog altså en aktivitet, som direkte er med til at skabe vores virkelighed. En aktivitet som skaber vores forståelse af os selv, af hinanden og omverdenens beskaffenhed. Eller med Stormhøjs ord:

I poststrukturalistisk tænkning betragtes sproget [...] som *producerende, konstruerende* eller *tildigtende* i erkendelsesprocessen. Sproget er en aktivitet, som gør noget, bevirker noget. Sproget er betydningsskabende og virkelighedskonstituerende (Stormhøj 2010: 35, kursivering i original).

Sproget er samtidig en kollektiv størrelse og kan derfor aldrig have rod i det enkelte subjekt. Sproget, og dermed vores erkendelse og forståelseshorisont, er altid en intersubjektiv aktivitet. Det er aldrig »det enkelte individs intentioner, der afgør, hvad vi siger eller gør, men nogle bredere relationer og sammenhæng, som vi er placeret i« (Hansen 2012: 235). Vores virkelighed, vores erkendelse, vores forståelseshorisonter og, som naturlig følge af dette, vores handlemuligheder er derfor i høj grad bestemt af forhold uden for os selv (Jørgensen & Phillips 1999: 14). Poststrukturalisme forstår på trods af opgøret med strukturalismen menneskets ageren og erkendelse som, om ikke determineret, så i høj grad bestemt af for subjektet eksterne forhold. Poststrukturalisme er altså også en kritik og et opgør med den »metodologiske individualisme, hvor samfundet forstås som summen af enkeltindviders handlinger« (Hansen 2012: 35).

Diskurs

En poststrukturalistisk forståelse af virkeligheden som beskrevet i ovenstående kan hurtigt lede til en forestilling om at alting flyder, at vores forståelse af verden, hinanden, vores handlinger og relationer konstant er til forhandling, og intet ligger fast. Det er på sin vis også sandt i et poststrukturalistisk perspektiv. Udgangspunktet er bestemt, at sproget konstituerer vores virkelighed, og at en sådan konstruktion aldrig ligger helt fast, men potentielt altid er åben for en anden fortolkning. Virkeligheden er med et andet ord kontingent – *den er som*

den er, men det havde den ikke behøvet at være. På ethvert givent tidspunkt kunne vores meningstildeling af ordene, deres relation til hinanden og dermed vores virkelighed have været anderledes, end det er tilfældet.

Samtidigt understreger poststrukturalisme dog, at vi aldrig erkender og taler fra et neutralt nulpunkt uafhængigt af eksisterende konstruktioner. Vi er som mennesker altid placeret i en tid og et sted, og det er aldrig helt muligt at undslippe denne historicitet og kontekstualitet. Så selvom det bestemt er os muligt, kollektivt, at konstruere virkeligheden på nye måder, sker dette aldrig uafhængigt af det eksisterende (Jørgensen og Phillips 1999: 164f).

Selvom det filosofiske udgangspunkt er, at al strukturering er kontingent, kan vi aldrig tænke ud over alle givne strukturer, for vi har altid brug for en eller anden konkret strukturering for overhovedet at opfatte verden som meningsfuld. Selvom betydningerne aldrig ligger helt fast, så er de altså heller aldrig helt ufikserede (Jørgensen & Phillips 1999: 50).

Vi handler, taler og erkender altid ud fra og ind i en eksisterende virkelighedsforståelse, en ganske bestemt struktur af betydningstildeling. En struktur af betydning som på en bestemt tid og sted fastlåser ordenes relation til hinanden, og hermed skaber en færdig forståelse af et område af virkeligheden. Det er en sådan totalitet, en sådan fastlåsning af betydning, vi kalder en diskurs.

Diskurs er en historisk momental fastlåsning af betydning. Men på grund af sprogets relationelle natur kan en sådan fastlåsning aldrig ske ved hjælp af positive definitioner, men kun gennem en udelukkelse af andre mulige betydninger. En diskurs er med andre ord en reduktion af muligheder. Et forsøg på at udelukke andre forståelser af verden, på at skabe entydighed og på at konstruere verden, vores virkelighed, som om den ikke er kontingent, og fastlåsningen derfor ikke blot er én ud af uendeligt mange mulige virkelighedsforståelser (Jørgensen & Phillips 1999: 37).

Virkelighedens kontingente natur betyder dog, at en diskurs altid kun er et forsøg på en lukning. Et forsøg kan være mere eller mindre succesfuldt, og til tider lykkes det en diskurs at være så dominerende, at den bredt accepteres som den eneste mulige udlægning. En sådan dominerende lukning betegnes i diskursteorien som objektivitet. Et område af virkeligheden vi tager for givet og har glemt, at det, som alt andet, er et resultat af diskursive kampe (Jørgensen & Phillip 1999: 50).

Hvor dominerende en diskurs kan være for fortolkningen af et givent område af virkeligheden, og om en diskurs kan være så dominerende, at den er rammeskabende for praktisk talt alle andre diskurser, er et område i den post-

strukturalistiske forskningstradition, der vedvarende er til debat. Men som udgangspunkt i diskursteorien af Laclau og Mouffe er alle områder af vores sociale virkelighed, alle lukninger af betydning, konstant i fare for at blive udfordret af modstridende fortolkninger – virkeligheden er kontingent, og ethvert forsøg på entydighed er kun momentalt (Jørgensen & Phillip 1999: 53).

Subjekt og identitet

Den diskursteoretiske subjektforståelse ligger i direkte forlængelse af den post-strukturalistiske opfattelse af vores virkelighed som konstitueret af sproget. Som med virkeligheden er subjektet diskursivt konstitueret. Diskursteorien afviser enhver forståelse af subjektet som havende en essens, et førsprogligt fundament – subjektet er alene formet af eksterne diskurser.

Subjektet lærer sig selv at kende som individ ved at identificere sig med *noget* uden for sig selv, nemlig de billeder det bliver præsenteret for [...] Identitet er [...] det samme som at identificere sig med noget. Og dette 'noget' er de subjektpositioner, individet tilbydes af diskurserne. [...] I diskurserne findes der altid udpeget nogle positioner, som subjekter kan indtage (Jørgensen & Phillips 1999: 54f; kursivering i original).

Diskursernes fortolkninger inkluderer ikke blot udlægninger af den fysiske verden, men i lige så høj grad udlægninger af vores sociale virkelighed. Fortolkninger der positionerer subjekter og deres relationelle forhold, og hermed også udstikker rammerne for, hvordan vi hver især bør handle ud fra en eller flere subjektposition(er). Handlingsanvisninger eller adfærdsmønstre som man mere eller mindre må leve op til, når man abonnerer på den udlægning af verden, som diskurserne tilbyder (Jørgensen & Phillips 1999: 55).

Med endnu et eksempel inspireret af Jørgensen & Phillips (1999: 53): når 'kvinden' fra tidligere bliver anråbt mor af sit barn og reagerer på dette, påtager hun sig en subjektposition som 'mor'. Denne proces finder sted uanset arten af 'kvindens' reaktion og uafhængig af 'kvindens' intention om at ville dette eller ej. Uanset om 'kvinden', nu også 'moren', reagerer ved at vende sig om og svare barnet, tage det op til sig og trøste det, eller om hun vælger helt at ignorere barnets anråb, indtager hun en bestemt subjektposition. En subjektposition hvis indhold udgår fra en bestemt diskurs om, hvad det vil sige at være og handle som 'mor'. At være en god eller dårlig 'mor', en kærlig eller underkende 'mor'. Den subjektposition og de handlingsanvisninger, der er givet fra

denne, er bestemt af og tilskrives betydning afhængigt af, hvilken diskursiv kontekst 'moren' er 'mor' i. 'Moren' vil altid være 'mor', men hvad dette præcis indbefatter, kan aldrig meningsfuldt adskilles fra den diskurs, 'kvinden' agerer som 'mor' inden for. Subjektpositionen 'mor' er ikke en på forhånd given størrelse, som eksisterer uafhængigt af de diskurser, der gør sig gældende i den sociale verden, som udgør 'kvindens' omverden. Det er ej heller en helhed som er uforanderlig over tid, men vil konstant blive modificeret eller reproduceret gennem diskurser, som på forskellig vis forsøger at fastlåse betydningen af, hvad det vil sige at være 'mor'. 'Morens' identitet som 'mor' er altså aldrig endelig og er bestemt af forhold eksternt for 'moren'. Selvfølgelig har man i subjektpositionen 'mor', selv inden for rammerne af en diskursteoretisk forståelse af subjekter, mulighed for selv at have en holdning til, hvad det vil sige at være 'mor', men denne stillingtagen kan aldrig helt finde sted uden påvirkning fra for subjektet eksterne diskurser. Selv ved en total afvisning af en tilbudt subjektposition vil dette ske i opposition og derfor alligevel være et resultat af denne. Forestiller vi os, at 'moren' indtager en subjektposition, der alene er et resultat af egne tanker og upåvirket af diskurser (hvilket i sagens natur slet ikke er muligt i en poststrukturalistisk forståelse af virkelighedens beskaffenhed), vil en sådan position kun kunne opretholdes af 'moren' i et socialt vakuum, da den i mødet med andre subjekter ikke kan genfindes diskursivt, og derfor i praksis ikke kan opretholdes (Jørgensen & Phillips 1999: 164).

Vores identitet – de subjektpositioner vi indtager – vil altså altid være et resultat af diskursive formationer. Som diskurserne selv er identitet aldrig en endelige størrelse, men konstant under forandring – »Ideen om det sande hele selv er en fiktion [...] Helheden er noget, man forestiller sig, det er den nødvendige horisont, som både selvet og det sociale skabes indenfor« (Lacan 1977b: 2, citeret i Jørgensen & Phillips 1999: 55).

Magt

Magt forstås i et poststrukturalistisk perspektiv som magten til at fastlåse betydninger. »Magt forstås ikke som noget, nogen er i besiddelse af, og som de kan udøve over andre, men som det der overhovedet producerer det sociale« (Jørgensen & Phillips 1999: 49). Her er altså tale om en forståelse af magt som produktiv – magt der skaber – og ikke en forståelse af magt som en række forbud, der alene begrænser handling. Magt i et poststrukturalistisk perspektiv

virker i stedet ved at fremstille virkeligheden på en sådan måde, at visse handlinger findes mere naturlige end andre. Magt virker altså gennem succesfuldt at bestemme virkeligheden på én bestemt måde og udelukke andre mulige.

Præcis hvordan en sådan magtforståelse skal udlægges; hvordan den virker; hvilken konkret betydning det har for subjekter og samfund; og hvordan magten analytisk kan udforskes, har den poststrukturalistiske forskningstradition givet en række forskellige fortolkninger af. Trods deres forskellige fokus og analytiske tilgang har de dog alle ovenstående til fælles. Jeg vil ikke her komme ind på en længere udredning af forskellene, men alene fokusere på hvordan diskursteorien, som den læses her, forstår magt. Det er dog værd at bemærke, at denne undersøgelse ikke udgør en klassisk magtanalyse, der forsøger at bestemme, hvem der har magten og hvorfor, da det poststrukturalistiske udgangspunkt gør en sådan analyse meningsløs og umulig. Ikke fordi poststrukturalisme afskriver, at der findes magt, men fordi den fremfører at denne virker på en ganske anden vis, og alene meningsfuldt kan afdækkes ved at se på, hvordan den gør sig gældende.

Inspireret af Hervik (2002) fokuserer denne analyse på magten til at benævne og navnets magt. Eller med andre ord den todelte magt, der på den ene side består i at gennemtrumfe én bestemt sproglig fremstilling af identiteter og de relationer, vi har til hinanden som grupper og individer – altså magten til gennem denne fremstilling at afskære alternative muligheder. Og på den anden side, den magt der ligger indlejret i denne fremstilling, hvorigennem subjekters identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder formes, kategoriseres og positioneres, og bestemte subjektpositioner med bestemte egenskaber tilbydes, mens andre udelukkes (Hervik 2002: 35f; Jørgensen & Phillips 1999: 49).

Validitet og generaliserbarhed

I et poststrukturalistisk og diskursteoretisk perspektiv er det som beskrevet umuligt at adskille vores virkelighed, handlinger, identiteter og samfund fra den forståelsesramme, der tilbydes af en række konstant kæmpende diskurser. Dette forhold resulterer nødvendigvis i »at hvad der tæller som sand viden, er at betragte som et perspektivinternt forhold. Sandhed er noget, som frembringes inde fra det enkelte perspektiv« (Stormhøj 2010: 46). Viden, hverdagsviden såvel som videnskabelig frembragt viden, er derfor aldrig at forstå som *sandheden* om det objekt eller genstandsfelt, den er viden om. Viden vil derimod altid være både partiel og situeret og kan i praksis aldrig adskilles fra et erkendende subjekt forankret »i en bestemt tid på et bestemt sted« (Stormhøj 2010: 17).

Denne forståelse af viden skal bestemt ikke læses som, at al viden blot er et udtryk for det enkelte subjekts opfattelse, snarere tværtimod. Det erkendende subjekt vil i sagens natur jo netop altid være formet af sin historicitet, altid være formet af det eksisterende. Der vil med andre ord altid være ret snævre rammer for ny erkendelse og hermed for hvilken ny viden, der kan frembringes (Stormhøj 2010: 17; Jørgensen & Phillips 1999: 164).

Disse forhold om sandhed og perspektivisme betyder naturligvis, at den viden, der dannes gennem denne undersøgelse, ikke er generaliserbar i den traditionelle kvantitative forståelse af ordet. Og det er bestemt heller ikke hensigten, at den bør være det. Mit ønske har været slå ned på et konkret eksempel af, hvordan subjektpositioner skabes i den offentlige diskurs, og jeg gør mig ingen forestillinger om at have afdækket hele denne diskurs om brune minoriteter, at have identificeret enhver artikulation eller være kommet omkring enhver subjektposition. En sådan afdækning vil, grundet det poststrukturalistisk udgangspunkt og forståelsen af virkeligheden som kontingent, være umulig. Og som nævnt vil et sådan forsøg under alle omstændigheder ikke resultere i en afdækning af *sandheden* om subjektpositioner, men være et udtryk for det konkrete perspektiv og det kritiske ærinde, som jeg har valgt at foretage analysen ud fra (se afsnittet Kritisk ærinde nedenfor).

Når det er sagt, er det dog min opfattelse, at den viden, den indsigt, som skabes med dette speciale, har potentiale til at være relevant i en bredere forståelse af, hvordan subjektpositioner skabes for brune minoriteter, og ikke kun

gør sig gældende i de 91 specifikke artikler, der udgør empirien for denne undersøgelse. Det er min forhåbning, at jeg gennem inddragelsen af eksisterende forskning og analysens afdækning af, hvordan subjektpositioner skabes, samlet formår at argumentere for dette.

Den perspektivisme, der er en del af den poststrukturalistiske forståelsesramme, er ofte blevet angrebet for, at den ene sandhed kan være lige så god som den anden, og at forskningen derfor ender i ren relativisme (Stormhøj 2010: 154f). Jeg mener bestemt ikke det nødvendigvis er tilfældet, men anerkender dog at muligheden foreligger og vil derfor fra start til slut lade mig inspirere af Mitchell Deans overvejelser om denne faldgruppe:

Nærværende redegørelse bør bedømmes ud fra dens konsistens, klarhed, fuldstændighed og – første og fremmest – ud fra dens evne til at overbevise. At anerkende, at enhver form for viden er perspektivistisk, bør medføre, at vi skærper snarere end slækker på vores kritiske bevågenhed (Dean 2010: 42).

For at leve op til dette krav vil jeg hele vejen gennem dette speciale forsøge at være så eksplicit og gennemsigtig som mulig omkring min forskningstilgang, mit perspektiv og de valg samt overvejelser, der ligger bag (Stormhøj 2010: 98ff). Om dette lykkes, og argumentationen lever op til Deans krav om konsistens, klarhed, fuldstændighed og evne til at overbevise, må være op til læseren at bedømme.

Kritisk ærinde

Da viden og erkendelse er perspektivintern og ikke kan adskilles fra det erkennende subjekt, vil også erkendelsesinteressen for dette speciale, med Stormhøjs ord, være drevet frem af magt, værdier eller interesse. Der er altid et subjekt, der vil noget, har et ærinde med sin erkendelse eller sin kritik. »Viden, inklusiv videnskabelig viden, har derfor en normativ-politisk karakter« (Stormhøj 2010: 17).

Denne erkendelse af, at enhver videnspåstand, også den viden der fremlægges i dette speciale, har en politisk karakter, betyder, at ethvert forsøg på at fremstille viden som neutral er ganske meningsløs. For at komme dette forhold i møde og udvise ansvarlighed i præsentationen af opnået viden er det inden for den poststrukturalistiske forskningstradition ifølge Stormhøj god kutyme eksplicit at fremlægge sit kritiske ærinde – så vidt det nu er muligt, at fremlægge det perspektiv, det ståsted, hvorfra forskeren betragter og behandler et udsnit af verden (Stormhøj 2010: 17ff). Jeg vil derfor i nedenstående redegøre for mit kritiske ærinde med denne undersøgelse:

Jeg er kritisk over for enhver diskursiv tillæggelse af essentialistiske fælles karaktertræk ved enhver gruppe af mennesker.

Jeg er kritisk over for en fremstilling af brune minoriteter som værende én homogen gruppe af mennesker, der alle kan tillægges samme kvaliteter. Jeg er kritisk over for ethvert forsøg på diskursivt at fratage brune minoriteter deres ret til at blive betragtet, omtalt og mødt som individer – når individualitet diskursivt bliver et privilegium, der er forbeholdt den hvide majoritetsbefolkning. Jeg er kritisk over for en fremstilling af brune minoriteter som værende mennesker, der grundlæggende er forskellige fra og derfor motiveret af væsentligt anderledes bevæggrunde end den hvide majoritetsbefolkning.

Jeg er kritisk over for enhver fremstilling af "kulturer" som homogene enheder, som naturligt givne og historisk uforanderlige størrelser og som havende en essens, de udspringer af. Jeg er kritisk over for enhver fremstilling af brune minoriteter som hovedsageligt værende et udtryk for "den kultur", de kommer fra. Jeg er kritisk over for en fremstilling af den brune minoritetsbefolkning som i højere grad end andre at være et resultat af deres religion. Jeg er kritisk

over for enhver fremstilling af "en kultur" som værende mindre udviklet, mere tilbagestående end en anden – jeg er med andre ord kritisk over for enhver evolutionær fremstilling af "kulturer".

Jeg er kritisk over for enhver fremstilling af diskrimination af brune minoriteter som havende rod i deres egen problematiske opførsel, og at "kuren" mod denne diskrimination derfor må være, at de lærer at opføre sig bedre, og dermed stopper med at vække den hvide majoritetsbefolknings retfærdige vrede.

METODE

Begrebsapparat

Laclau og Mouffe har med diskursteorien udviklet et omfattende og ganske komplekst begrebsapparat til at beskrive og analysere, hvordan den sproglige konstruktion af virkeligheden finder sted. Jeg finder det meningsfuldt i konteksten af dette speciale at betragte dette "fagsprog" som en slags metodisk overbygning på den poststrukturalistiske forståelse og har derfor valgt at adskille det fra det teoretiske bagtæppe og her fremlægge det som et metodisk redskab, der giver mig mulighed for analytisk at tilgå de evigt kæmpende diskurser.

Jeg nærer intet håb om at komme omkring alle dele af diskursteoriens begrebsapparat eller levere en uddybende forklaring af samme. Følgende er blot en kort præsentation og beskrivelse af de begreber, jeg anser som nødvendige at tage i brug for tilfredsstillende at kunne udføre den kommende analyse. Som tidligere nævnt er min forståelse og læsning af diskursteorien hovedsagelig inspireret af Jørgensen og Phillips (1999, kap. 2) udlægning af sammen, og følgende vil derfor ligge tæt op ad denne.

Diskurs

En diskurs blev i teoriens snit bestemt som værende »en struktur af betydning som på en bestemt tid og sted fastlåser ordenes relation til hinanden«. Ord eller tegn som på denne måde inden for en konkret diskurs er tillagt en ganske bestemt betydning, benævnes *momenter*. Momenter er altså et resultat af, hvad der diskursteoretisk betegnes en *lukning* – et udtryk for, at et eller flere tegn midlertidigt stopper deres betydningsglidning. Dog er en diskurs som nævnt momentel, og momenter er derfor altid potentielt flertydige og kan når som helst gennem artikulationer blive elementer. Et *element* er et tegn, der ikke endeligt har fået fastlåst sin betydning inden for diskursen, det er altså endnu åbent for betydningstildeling. En sådan betydningstildeling sker som bekendt ved at tegnet sættes i relation til andre tegn og hermed mister sin flertydighed. Denne handling benævnes en *artikulation*. Begrebet artikulation benyttes dog ikke kun til at beskrive, når et element gennem en sproglig handling bliver et

moment, altså når der er tale om en omformning eller udfordring af den eksisterende betydning, men beskriver også enhver brug af et moment, som aktivt reproducerer den eksisterende lukning og hermed fastholder diskursens udlægning af virkeligheden (Jørgensen & Phillips 1999: 36ff).

Betydningstildelingen sker som nævnt gennem artikulationer, der organiserer tegnenes betydning på en ganske bestemt måde. En sådan organisering sker omkring bestemte privilegerede tegn, benævnt knudepunkter. *Knudepunkter* er tegn, som momenterne inden for en konkret diskurs refererer tilbage til og har deres betydning i forhold til. Igen inspireret af Jørgensen og Phillips kan eksempler på knudepunkter for eksempel være 'kroppen' i lægevidenskaben, 'demokrati' i politisk diskurs og 'folket' i national diskurs (Jørgensen & Phillips 1999: 37). Som nævnt i teoriafsnittet er virkeligheden ifølge diskursteorien kontingent. Det vil blandt andet sige, at enhver diskurs og hermed ethvert knudepunkt og moments betydningslukning (trods enkelte hegemoniske diskurser (objektiviteter)) potentielt altid vil være truet af andre diskurser, som forsøger at gøre en anden forståelse, en anden betydning, gældende.

Opsamlende kan en diskurs, med udgangspunkt i de her præsenterede begreber, defineres som en relationelt sammenhængende masse af momenter organiseret omkring knudepunkter. En momentalt sammenhæng, der er opnået gennem lukninger, som har placeret tegnene i én bestemt relation til hinanden, hvormed de har opnået en unik betydning, som ville have været forskellig i en anden diskurs, en anden kombination af relationer.

Interpellation og subjektpositioner

Når et individ indtager en subjektposition, kaldes det i diskursteorien *interpellation*. Det er den proces, der blev beskrevet i teoriafsnittet gennem eksemplet med barnet, der råber efter sin mor, hvorefter denne, uanset reaktion, indtager en subjektposition som 'mor'. Interpellation er altså et udtryk for, når et subjekt bliver positioneret på ganske bestemte måder af diskurserne, en position hvormed der følger en række handlingsanvisninger, som fremstår mere naturlige end andre. Dog positioneres et subjekt aldrig bare ét sted af én diskurs, men vil altid samtidig være bestemt af flere kæmpende diskurser (Jørgensen & Phillips 1999: 53). Et subjekt er altså i en diskursteoretisk forståelse altid fragmenteret, det kan aldrig hvile i én helstøbt identitet, men er altid grundlæggende *overdetermineret* (Jørgensen & Phillips 1999: 53ff).

Identitet er i et diskursteoretisk perspektiv, som beskrevet i teoriafsnittet, at forstå som identifikation med de af diskurserne tilbudte subjektpositioner. *Subjektpositioner* er at betragte som identitetsmarkører, der udkrystalliseres fra et knudepunkt, der har sorteret og sammenknyttet tegnene i kæder af ækvivalens. *Ækvivalenskæder* er altså udtryk for en unik relation mellem tegn, en relation som udstikker rammer for, hvordan man er, hvad man ikke er, og hvordan man bør handle, hvis man indtager den subjektposition, som ækvivalenskæden er et udtryk for (Jørgensen & Phillips 1999: 56).

Metode

Laclau og Mouffe har, trods det omfattende begrebsapparat der muliggør analytisk kommunikation omkring diskursive konstruktioner, og som til dels også er vejledende for, hvordan man kan gribe en diskursanalyse an, bevidst afstået fra at udvikle nogen egentlig metodisk anvisning. Dog opfordres der på tværs af forskellige diskursteoretiske tekster til videnskabelig kreativitet. Til at man som forsker udvikler en metodisk fremgangsmåde med udgangspunkt i de dele af diskursteoriens begrebsapparat, som synes meningsfuld i forhold til netop det genstandsfelt og den erkendelsesinteresse, der er gældende for en konkret undersøgelse (Jørgensen & Phillip 1999: 62).

Denne "mangel" på metodeanvisninger skyldes blandt andet den i teori-afsnittet nævnte pointe om, at det ofte med poststrukturalisme og diskursteori er meget svært at foretage en decideret opdeling af videnskabsteori, teori og metode. Og ikke mindst, at genstandsfeltet for diskursanalyser, med udgangspunkt i Laclau og Mouffes udlægning, som sådan kan udgøres af ethvert område af menneskers sociale virkelighed, og at empiri og perspektiv derfor kan have endog meget forskellig karakter fra undersøgelse til undersøgelse.

Empirien for dette speciales undersøgelse udgøres, som vil blive uddybet i næste kapitel, alene af avistekster, og genstandsfeltet er den diskursive konstruktion, ikke af diskurser som sådan, men af de subjektpositioner som skabes gennem disse. En naturlig ramme for analysen vil derfor være de knude tegn, som subjektpositioners ækvivalenskæder gennem artikulationer organiseres omkring. Og det er netop med udgangspunkt i en sådan ramme, at den kommende analyse vil blive foretaget. Hvordan denne proces præcist vil finde sted, vil blive uddybet inden afrapportering af analysen.

EMPIRI

Valg af empiri

Undersøgelsen i dette speciale tager udgangspunkt i de subjektpositioner, brune minoriteter tilbydes i den offentlige diskurs i Danmark. Den offentlige diskurs forstås i denne sammenhæng som den diskurs, der eksisterer bredt og trækkes på i offentligheden – eller med andre ord uden for privat- og arbejdsfæren. Denne opdeling er naturligvis kunstig – der eksisterer ikke nogle klare grænser mellem disse rum for diskurserne, og også de diskurser, brune minoriteter møder blandt venner, familie og kolleger, vil være formet af dem, der flourer i det offentlige rum. Ingen lever i et socialt vakuum, ej heller brune minoriteter og de mennesker, der er betydende for deres liv. Samtidigt er det dog vigtigt at huske på, at når der er tale om subjektpositioner, er det heller ikke kun offentlige diskurser, der er afgørende. En lang række af diskursive konstruktioner, som udgår fra for eksempel familien, vil helt klart også have afgørende betydning for identiteten hos brune minoriteter. Og det er netop for at gøre opmærksom på, at den kommende analyse ikke plæderer at afdække samtlige subjektpositioner, brune minoriteter tilbydes – ikke blot som brune minoriteter, men også som mødre, venner, kærester, kolleger etc. – at begrebet offentlige diskurser tages i brug.

Den offentlige diskurs skabes og reproduceres i det offentlige rum en mængde forskellige steder, i mange forskellige sammenhænge og via en lang række medier. En del af disse medier er det, vi traditionelt kalder nyhedsmedier, men af andre kan nævnes sociale medier, reklamer og kampagner samt hjemmesider og blogs – for ikke at nævne alle de mere traditionelle kommunikationsformer som stormøder, diskussioner i Folketinget, offentlige taler og naturligvis den myriade af samtaler og møder, der finder sted mellem to eller flere mennesker i forskellige offentlige rum hver eneste dag. Der er altså tale om et diskursivt rum, det empirisk er umulig at få komplet adgang til. Det er dog heller ikke dette speciales interesse at opnå sådan en adgang, men snarere at finde det nedslagspunkt, der inden for specialets ramme kan give det mest interessante og 'dybe' indblik i diskursen omkring brune minoriteter og de subjektpositioner, de tilbydes.

Specialet tager udgangspunkt i tekster fra den skrevne presses landsdækkende dagblade. Valget faldt på nyhedsmedierne både af hensyn til tilgængelighed,

men i lige så høj grad af hensyn til den rolle disse spiller i forhold til den offentlige diskurs om brune minoriteter i Danmark. Meget forskning peger på netop pressens centrale rolle i skabelsen og viderebringelsen af denne diskurs – både på grund af den begrænsede interaktion mellem den hvide majoritetsbefolkning og de brune minoriteter (Hussain 2000: 98ff; Madsen 2004: 11f) og journalisternes aktive rolle i skabelsen af diskurser (Hussain et al. 1997: 40ff), men først og fremmest fordi indholdet i nyhedsmedierne har en enorm stor magt i forhold til at definere en fælles forståelsesramme, fælles 'sandheder' vi trækker på, når vi taler og tænker om emnet (Hervik 2002: 26; Hussain 2000: 100f; Hussain et al. 1997: 46; Larsen 1998: 19f; Madsen 2004: 9f). Det er netop denne ramme og disse sandheder om brune minoriteter, som den kommende analyse vil forsøge at kaste lys over. Det er her, man finder de subjektpositioner, brune minoriteter tilbydes, ved at åbne op for de fælles og veletablerede forståelser, der sammenkæder brune minoriteter med bestemte egenskaber og diskurser.

Empirien for undersøgelsen i dette speciale udgøres som nævnt af tekster fra alle landsdækkende dagblade i Danmark: Berlingske, B.T., Børsen, Ekstra Bladet, Information, Jyllands-Posten, Kristeligt Dagblad, Licitationen, Metro-Xpress og Politiken. Af nyhedsmedier kunne selvfølgelig også tv, radio og rene online-medier være inkluderet samt en række publikationer, der udkommer med større mellemrum. Dog er indlæg fra disse forskellige medier ikke medtaget her, da det er min overbevisning, at den italesættelse, der finder sted her, ikke ville bibringe analysen noget afgørende nyt, og desuden ofte er foranlediget af netop artikler i dagspressen. Dette er selvfølgelig ikke altid tilfældet, og fravalget af disse medier sker med risikoen for, at afgørende dele af debatten vil være skjult for denne undersøgelse. Men et eller andet sted skal der trækkes en linje i dette vidtspændende felt, og valget faldt her.

Der er søgt på InfoMedia i alle teksttyper i perioden den 11. til 17. marts 2015, begge dage inklusiv. Altså en periode på en uge, tre måneder inden folketingsvalget og en måned efter, hvad der på Wikipedia betegnes "Terrorangrebene i København 2015". Netop denne uge er valgt efter et omfattende forarbejde med søgninger på forskellige tidspunkter i 2015. Et forarbejde der havde til formål at finde en periode, der ikke lå lige inden, oveni eller efter folketingsvalget, var et stykke tid efter skyderierne i København og ikke var for præget af historier om flygtningestrømme eller internationale hændelser som for eksempel terrorangrebene i Paris. Altså alt i alt bød på et fyldigt materiale med en vis mangfoldighed i emner og ikke alene fokuserede på en enkeltstående begivenhed.

Søgeordene er udvalgt med det formål for øje, at finde omtale af brune minoriteter, uden dog kun at finde artikler der alene italesætter disse som et "problem". Der er altså ikke søgt på ord som for eksempel integration, terror eller ghetto men i stedet på ord, der alene henviser til brune minoriteter, som individ eller gruppe. De benyttede søgeord er: *brun*; *etnisk*; *indvand*; *nydansk*; *muslim*; *islam*; *sprog*; *udlænding*; *flygtning*; *migrant*; *asyl*.

Artikler, der fremkom ved denne søgning, men omhandler historier i udlandet, som for eksempel historier om afstrafning af kvinder i Saudi Arabien eller EU's grænseproblemer i forhold til flygtninge fra Syrien, er fravalgt. Der er altså kun medtaget historier, som vedrører forhold, der er inden for Danmarks grænser. Dette valg er alene foretaget for at begrænse et meget omfattende materiale og er på ingen måder udtryk for en overbevisning om, at artikler, der omhandler muslimer eller brune minoriteter i andre lande, ikke har en indflydelse på den offentlige debat her i landet. Denne indflydelse vil dog være mere rammesættende for debatten end udtryk for konkrete italesættelser af subjektpositioner for brune minoriteter i Danmark og er derfor ikke medtaget i denne undersøgelse.

Der blev i alt fundet 91 artikler. Disse kan alle genfindes i litteraturlisten bagerst.

ANDEN FORSKNING

Indledning

Som uddybet i tidligere kapitler eksisterer der fra et poststrukturalistisk perspektiv ingen erkendelse, der ikke er formet af andre perspektiver på virkeligheden. Dette gør sig også gældende for dette speciale, der på alle måder vil være formet af andres forskning og erkendelse. Dette er i sagens natur uundgåeligt, men er ej heller på nogen måder forsøgt undgået. Jeg ønsker ikke at genopfinde den dybe tallerken og blot gentage andres udmærkede arbejde, men vil bevidst forsøge at stå på skuldrene af de indsigter og erkendelser, der er opnået i anden forskning. Denne ståen på skuldrene er især formende for specialets analytiske blik, og hvad dette har kunnet fremdrage af empirien, men har også været med til at danne en baggrund af viden, som indsigter og pointer har kunnet diskuteres op imod.

Den forskning, der er medtaget og udgør grundlaget for dette kapitel, er forskning, der har haft den diskursive konstruktion omkring brune minoriteter som genstandsfelt, i danske medier såvel som i forestillinger og holdninger hos brune som hvide danskere. Der kan findes omfattende forskningsresultater, hvis fokus på en eller anden måde har med brune minoriteter at gøre, men her er alene udvalgt forskning, der behandler italesættelsen og forståelsen af disse. Altså forskning som grundlæggende, dog på forskellig vis, kan betegnes som diskursteoretisk forskning.

Et sådan valg har selvfølgelig konsekvenser og vil have afgørende betydning for det narrativ omkring brune minoriteter, der vil blive fremlagt i nedenstående. Ikke alene fordi den valgte forsknings teoretiske grundlag har en række fællesnævner, blandt andet en erkendelse af diskursive konstruktioners afgørende betydning for det levede liv, men bestemt også fordi mange af de forskere, der står bag forskningen, implicit eller eksplicit har haft et kritisk ærinde, der, om ikke er det samme som for dette speciale, så i hvert fald ligger tæt op af.

Forhold som man med en klassisk forståelse af videnskabelig viden, en positivistisk farvet opfattelse af videnskab som en aktivitet, der har til hensigt neutralt, måske endda objektivt, at afdække sandheder om verden og menneskene i den, ganske givet vil være kritisk overfor. Jeg anfægter dog enhver sådan forståelse og vælger i stedet som konsekvens heraf, inspireret af Stormhøjs

tekster og citatet fra Dean, at erkende, at gennemsigtighed i forskningsprocessen samt et eksplicit udtrykt perspektiv og forståelsesramme for analysen er altafgørende elementer for lødig humanvidenskab.

Jeg har forsøgt at medtage al relevant forskning, der var tilgængelig, men har dog måtte frasortere et par resultater grundet manglende tilgængelighed. Yderligere kan forskning selvfølgelig have undsluppet min opmærksom, hvis denne ikke er dukket op i mine søgninger, men jeg er i så fald ikke bekendt med en sådan mangel. Alt i alt udgør grundlaget for dette kapitel 11 stykker specifik forskning samt 3 bøger/artikler, der har et mere generelt fokus eller behandler anden eksisterende forskning.

Den forskning jeg har fundet frem til, er udgivet i tidsrummet mellem 1996 og 2013. En del er derfor ikke at nyere dato, men har nogle år på bagen. Der argumenteres i disse tider bredt for, at italesættelsen af brune minoriteter i den offentlige debat er intensiveret de sidste 5-10 år, og man kan derfor med rimelighed spørge, om forskning, der stammer tilbage fra 1990'erne, stadig er aktuel. Det viser sig dog ved gennemlæsning, at de betragtninger og konklusioner, der blev foretaget om de diskursive konstruktioner omkring brune minoriteter for over to årtier siden, ikke adskiller sig synderligt fra, hvad nyere forskning afdækker. Faktisk er det, virkelighedens kontingens taget i betragtning, ganske overraskende, så enslydende konklusionerne i 20 år gammel forskning er med den nyeste forskning – der synes med andre ord at kunne spores en solid træghed i diskursen om brune minoriteter i den offentlige debat i Danmark. Jeg har derfor valgt ikke at skelne mellem nyere og ældre forskning.

Den følgende gennemgang vil blive fremstillet i ét samlet narrativ, så vidt det nu er muligt på tværs af forskningsresultater. En sådan fremgang sker selvfølgelig altid med risiko for overforsimpling af kompleksitet eller misfortolkning af forskelligartet forskning. For så vidt muligt at komme dette i møde vil jeg ikke kun inddrage den viden, der er et resultat af forskningen, men også tydeliggøre de forskningsmæssige præmisser, den er skabt under. Jeg håber hermed at give læseren bedre mulighed for at forholde sig kritisk til validiteten af forskningen og sammenhængen i den fremlagte argumentation.

Kløften mellem 'os' og 'dem'

Det altdominerende emne i den eksisterende forskning er eksistensen og udviklingen af en diskursiv kløft mellem 'os' (den hvide majoritetsbefolkning) og 'dem' (de brune minoriteter) (se fx Andreassen 2005, 2010; Hervik 2002, 2011; Hussain 2000; Hussain et al. 1997; Larsen 1998; Løngreen 2001; Yilmaz 1999).

Italesættelse af en sådan kløft er blandt andet omdrejningspunktet for Ferruh Yilmaz' diskursanalyse af argumentationen i den danske debat om etniske minoriteter. Yilmaz argumenterer for, at en sådan binær grundforståelse fungerer som en usynlig ramme for hele debatten, og spørgsmålet om, hvordan brune minoriteter fremstilles, langt hen ad vejen bliver ganske meningsløs. Dette fordi grundvilkåret for ethvert svar vil være baseret på denne dikotomi mellem 'os' og 'dem', der dermed vil være fuldt ud bestemmende for hvilke svar, det overhovedet er muligt at give (Yilmaz 1998: 181).

Den binære opdeling hviler på en opfattelse af 'os' og 'dem' som forskellige homogene grupper med hver deres fælles karakteristika (Andreassen 2005: 281ff; Hervik 2002: 27; Yilmaz 1999: 189f). En italesættelse der opstiller 'os' og 'dem' som værende i et modsætningsforhold, der er præget af en uforenelighed, der blandt andet umuliggør samliv eller fællesskab på tværs (Andreassen 2005: 281ff; Hervik 2002: 27; Hervik 2011: 271). De begreber, der i debatten benyttes til at beskrive henholdsvis den hvide majoritetsbefolkning og de brune minoriteter, er simpelthen gensidigt udelukkende. Man er enten 'danske' eller 'muslim'/'indvandrer'/'etnisk', men aldrig både og (Hervik 2002: 328).

En interessant undtagelse for den forskningsmæssige konklusion om en diskursiv binær opdeling er John Aggergaard Larsens studie af den danske debat om de eks-jugoslaviske flygtninge fra 1997 (Larsen 1997, 1998). Studiet baserer sig på en diskursanalyse af den skrevne presses fremstilling af flygtningesituationen med et særligt fokus på argumentationen og de forestillinger, denne trækker på og skaber. Diskursanalysen er suppleret med to sæt interviews af seks journalister, der har skrevet om emnet, samt seks medlemmer af *Folketingets Retsudvalg* og daværende indenrigsminister Birte Weiss (Larsen 1998: 12f).

Studiet finder overordnet set en positiv forestilling om 'den bosniske krigs-flygtning' og en villighed til at inkludere dem i det danske samfund, at lade

dem blive en del af 'os'. Denne forestilling bygger på fraværet af udtrykt uforenelighed, hvor bosnierne i det store hele betragtes som moderne europæere – veluddannede, sekulære, og klædt som 'os' (Larsen 1997: 2f, 129f). Yilmaz fremhæver også netop dette i sin behandling af Larsens konklusion og beskriver, hvordan modtagelsen af 'de bosniske krigsflygtninge' netop byggede på deres exceptionelle status og på en diskursiv adskillelse mellem dem og gruppen af uforenelige brune minoriteter (Yilmaz 1999: 187f). På trods af at 'de bosniske krigsflygtninge' altså ikke blev italesat gennem et modsætningsforhold til den hvide majoritetsbefolkning, bekræfter Larsens undersøgelse således alligevel den binære opdeling ved at vise, hvordan dette skyldtes deres privilegerede placering i netop denne.

Hvem 'de' og 'vi' er

Den diskursive konstruktion af modsætningsforholdet mellem hvid majoritet og brun minoritet trækker på forskellige diskursive betydningsudfyldelser, som afdækkes i forskningen – blandt andet af Rikke Andreassen i sin Ph.D.-afhandling. Andreassen undersøger repræsentationer af brune minoriteter (hun bruger selv begrebet 'synlige minoriteter') i danske medier, samt hvordan disse repræsentationer fungerer i og konstruerer den sociale virkelighed (Andreassen 2005: 5).

Andreassen tager udgangspunkt i en syntese af teoretiske og metodiske tilgange, der inkluderer diskursteori, post-kolonielle studier og feministisk teori i en socialkonstruktivistisk/poststrukturalistisk ramme (Andreassen 2005: 7f). Empirien for Andreassens analyse udgøres af artikler fra Jyllands-Posten, Berlingske, Politiken, Ekstra Bladet og Information, samt indslag fra nationale tv-nyheder på DR og TV2. Artiklerne omhandler en meget omtalt voldtægtssag i Aarhus i 2000, og nyhedsindslagene er tilfældigt udvalgte fra perioden 1971-2004 (Andreassen 2005: 11ff).

Andreassen afdækker, hvordan der i italesættelsen skabes og trækkes kontinuerligt på forskellige stereotyper om brune minoriteter som menneskestrømme, der søger ind i Danmark, mennesker der betragtes som generelt uintegrerbare og er kendetegnet ved kriminalitet, undertrykte kvinder og seksuelt aggressive mænd (Andreassen 2005: 277). Disse stereotyper viser sig at spille en vigtig rolle i konstruktionen af den hvide majoritets selvforståelse som danskere, en selvforståelse der som nævnt opstilles som den binære modsætning til de kulturelle kendetegn, der fremstilles hos brune minoriteter: venlige vær-

ter over for krævende gæster; fredelige og lovlydige over for kriminelle og voldelige; ligestillede og seksuelt frigjorte over for patriarkalske og seksuelt aggressive/undertrykte; kernefamilie og middelklasse over for storfamilier og underklasse (Andreassen 2005: 281ff).

Mange af disse modsætningspar, som Andreassen finder, trækker på fortællinger om 'os', den hvide majoritetsbefolkning, som moderne, rationelle og sekulære og 'dem', de brune minoriteter, som traditionelle, middelalderlige og tilbagestående. Samme diskursive konstruktion bliver også fremhævet andre steder i forskningen (fx i Hervik 2002; Hussain et al. 1997; Larsen 1998; Lindekilde 2014) og understøttes af Larsens konklusion om, at opfattelsen af bosnierne som værende moderne europæiske borgere var altafgørende for den positive og inkluderende modtagelse, de generelt blev mødt af (Larsen 1998: 19f).

Modsætningen mellem moderne og traditionel hænger tæt sammen med en fortælling om Islam og religiøsitet som værende umoderne og middelalderlig, og netop denne sammenkædning afdækker Peter Hervik i sin undersøgelse *Mediernes Muslimer*, som han har udført for *Nævnet for Etnisk Ligestilling* (Hervik, 2002). Herviks undersøgelse har fokus på religion, og hvordan danske medier vælger at præsentere denne side af livet hos brune minoriteter (han bruger selv begrebet 'etniske minoriteter') (Hervik 2002: 8).

Empirien til Herviks undersøgelse bestod af artikler fra de fem største landsdækkende aviser (Politiken, Berlingske, Jyllands-Posten, B.T. og Ekstra Bladet) og syv fokusgruppeinterviews med i alt 47 personer, hvoraf 32 tilhørte gruppen af brune minoriteter. Målet for analysen af artiklerne var identifikation af identitetskategorier og for fokusgruppeinterviewene at få indblik i interviewpersonernes læsning af og kommentarer til samme (Hervik 2002: 27ff).

Herviks undersøgelse afdækker en lange række beskrivelser af Islam som middelalderlig, som værende en religion, der hører fortiden til, og som generelt bliver kædet sammen med uvidenhed og barbari, eksemplificeret gennem omskæring af helt små drenge. Yderligere fandt Hervik en række italesættelser af, at behovet for at 'tro på noget' og efterleve religiøse forskrifter bliver mindre og mindre afgørende, efterhånden som mennesker oplever økonomisk fremgang, og hermed opnår bedre levestandard. Eller med andre ord, religiøsitet fremstilles som noget der ganske naturligt forsvinder, når man når op på 'vores', den vestlige verdens, udviklingsniveau (Hervik 2002: 9, 326f). Det er i forlængelse heraf også interessant, at Hervik finder en stærk sammenkædning mellem Islam og kvindeundertrykkelse (Hervik 2002: 326f).

Denne sammenkædning finder også Andreassen i hendes forskningsprojekt om tørklædedebatten i Danmark (Andreassen 2013). Andreassen gennemfører

en analyse af mediernes dækning af tørklædedebatten i aviser, på tv og på internettet med teoretisk udgangspunkt i socialkonstruktivisme og intersektionalitet og en metodik, der kombinerer diskurs- og framing-analyse (Andreassen 2013: 2015).

Andreassen finder at den generelle diskurs fremstiller brune minoritetskvinder som undertrykte. Denne undertrykkelse kædes sammen med deres religion – de er undertrykte, fordi de er muslimer, og derfor lever sammen med muslimske mænd. Muslimske mænd fremstilles som mænd, der helt konsekvent undertrykker kvinder, og netop tørklædet tolkes som et symbol på og en del af denne undertrykkelse (Andreassen 2013: 216f). Undersøgelsen afslører dog, at denne i medierne udtrykte 'bekymring' for muslimske kvinders undertrykkelse ikke bygger på noget reelt ønske om at ville hjælpe muslimske kvinder, men at disse i praksis bliver taget som gidsler i en nationalistisk debat. En debat hvor argumenterne om kvindeundertrykkelse vikles ind i den binære modsætning mellem 'os' og 'dem' og frem for at virke frisættende eller ligestilende er med til at underbygge og videreføre denne modsætning (Andreassen 2013: 216f, 220ff). Andreassen afdækker hvordan danske kvinder i debatten fremstilles som frie, ligestillede og ikke-ofre, hvorimod muslimske kvinder fremstilles som det præcis modsatte, ufrie, undertrykte og ofre for deres livs-omstændigheder og ikke mindst deres mænd. Den samme dikotomi er også at finde i forhold til muslimske mænd. Muslimske mænd, der begår vold, er voldelige muslimer, danske mænd, der begår vold, er individer, noget er gået galt for (Andreassen 2013: 216f).

Endnu en italesættelse af den binære opdeling mellem 'os' og 'dem' er at finde i den forståelse af den hvide majoritetsbefolkning som værter og de brune minoriteter som gæster, der udforskes i endnu et studie af Hervik (Hervik 2011). Her fokuserer Hervik på fremkomsten af dansk neo-nationalisme, neo-racisme og populisme efter den kolde krigs afslutning. Studiet slår ned på tre mediebegivenheder i form af Ekstra Bladets "De fremmede"-kampagne fra 1997, sagen om Mona Sheikh, der forsøgte at stille op til Folketinget for *Det Radikale Venstre* i 2001, og karikaturkrisen om Muhammed-tegningerne fra 2005. Empirien udgøres af avisartikler om emnet samt dybdegående interviews med enkeltpersoner og fokusgruppeinterviews (Hervik 2011: 9f). Hervik analyserer med udgangspunkt i praksisteori og medieantropologi, hvordan brune minoriteter repræsenteres og opfattes i danske massemedier og hos den hvide majoritetsbefolkning (Hervik 2011: 11ff).

Studiet finder blandt andet en udbredelse af narrativet om modsætningsforholdet vært/gæst. Et narrativ der hviler på en forståelse af, at brune minoriteter ikke er hjemmehørende i Danmark, og derfor i sagens natur blot er på

Besøg. At Danmark er hjem for 'danskerne' alene, og alle andre derfor er at betragte som gæster i dette hjem, og derfor bør opføre sig som det sømmer sig for gæster – ydmyge, afholde sig fra at stille krav og være villige til at tilpasse sig de forhold, som værten gøre gældende (Hervik 2011: 98ff).

Hervik tydeliggør i sin undersøgelse, hvordan den diskursive opdeling af brune minoriteter som henholdsvis gode og dårlige gæster foregår over to forskellige akser. Første akse går mellem de gode gæster, som er taknemmelige, ydmyge og tilpasningsvillige, og de dårlige gæster, som den hvide majoritetsbefolkning ikke finder lever op til disse krav. Altså en opdeling som baserer sig på den hvide majoritets oplevelse af deres adfærd. Anden akse går mellem de gode gæster som er "rigtige" flygtninge og de dårlige gæster som er "økonomiske" flygtninge eller med et andet meget udbredt ord, "bekvemmelighedsflygtninge". Altså en opdeling der baserer sig på en vurdering af baggrunden for, at de er kommet til Danmark (Hervik 2011: 102f). Sidste akse finder Larsen, som nævnt, også i sit studie af bosniske krigsflygtninge, som blev opfattet som "rigtige" flygtninge, og derfor blev vurderet som værende gode gæster (Larsen 1998: 19f).

Hanne Løngreen finder i sin eksplorative billedanalyse af fremstillingen af brune minoriteter (hun bruger selv begrebet 'etniske minoriteter') i billedmateriale benyttet i danske aviser netop en tendens til, at brune minoriteter, med Herviks begreb, præsenteres som dårlige gæster. Løngreen afdækker, hvordan at "brune minoriteter" i andre lande afbildes som ofre for både krig, hungersnød og de samfundsstrukturer, de lever under, og at denne fremstilling som ofre følger de brune minoriteter efter, de er kommet til Danmark, nu blot som passive modtagere af ydelser, som nassere. De var ofre før, og de er ofre nu. Men de er nu ofre, der er 'vores problem' (Løngreen 2001: 24f).

Problemer, skyld og diskrimination

I direkte forlængelse af narrativet om forholdet mellem hvid majoritet og brune minoriteter som værter/gæster ligger en forståelse af, at det er 'dem', der skal tilpasse sig 'os'. En forståelse der i debatten ofte benævnes integration eller assimilation og er rammesættende for en opfattelse af, at tilpasningen er 'deres' opgave, at integration er en envejsproces, hvor den hvide majoritetsbefolkning, står stille, og de brune minoriteter bør nærme sig 'os'.

En sådan diskursiv konstruktion af, hvilken adfærd der kan forventes af henholdsvis værter og gæster, afdækkes af både Andreassen (2005: 279) og Hervik (2002: 43; 2011: 104) samt af Mustafa Hussain (2000) i hans studie af,

hvilke temaer og forståelser der er dominerende, når medier og majoritet debatterer brune minoriteter. Studiet baserer sig empirisk på medieindhold samt kvalitative interviews med veluddannede mennesker fra majoritetsbefolkningen, og metodisk kombineres diskursanalyse, indholdsanalyse og narrativ analyse (Hussain 2000: 101ff).

Hussain finder, at der diskursivt trækkes på en række forståelser af brune minoriteter som selv værende skyld i deres 'dårlige integration' og, som en naturlig følge heraf, selv værende skyld i eventuelle problemer, de oplever at have i Danmark (Hussain 2000: 109). Altså en konstruktion som har den konsekvens, at ansvaret for en vellykket integration i det danske samfund, og hermed også ansvaret for hvis det ikke lykkes, alene placeres hos 'dem', de brune minoriteter. En række forskningsresultater peger på, at netop denne diskursive placering af ansvar danner grundlag for, at den hvide majoritetsbefolkning føler ret til at se bort fra de vanskeligheder, brune minoriteter møder i deres liv i Danmark, samt finder forsvar for egne diskriminerende udtalelser eller handlinger som retfærdig vrede eller et uundgåeligt resultat af 'de andres' fremmedhed og manglende tilpasning (Hervik 2002: 42; Hussain 2000: 109; Hussain et al. 1997: 251f).

Yilmaz afdækker blandt andet dette forhold i den del af sin forskningsrapport til *Nævnet for Etnisk Ligestilling*, som han har udarbejdet i fællesskab med Hussain og Tim O'Connor (Hussain et al. 1997). Hussain, O'Connor og Yilmaz undersøger gennem en konstruktivistisk inspireret diskursanalyse med udgangspunkt i 45 kvalitative interviews, »hvordan og med hvilke formål, de etniske minoriteter og de relaterede emner konstrueres i den danske diskurs« (Hussain et al. 1997: 177, 198).

Yilmaz finder i forlængelse af ovenstående pointe om placering af ansvar, at det diskursive grundlag for denne legitimering af forskelsbehandling og diskrimination blandt andet skal findes i den tidligere nævnte binære opdeling af brune minoriteter og hvide majoritetsbefolkning i homogene grupper, der kan tillægges generelle karakteristika. Men også, at der tydeligt kan spores et hierarki disse grupper imellem – et hierarki hvor de brune minoriteter klart betragtes som den underlegne gruppe. En gruppe hvis generelle karakteristika, som tidligere nævnt, diskursivt tildeles negative egenskaber og kendetegn (Hussain et al. 1997: 251).

Dette er en observation som også Andreassen finder i sin analyse af medierne. Også her er italesættelsen af brune minoriteter overvejende kendetegnet af negative historier – så sjældne er de positive historier, at de fremstår som individuelle undtagelser fra normalen (Andreassen 2005: 290f; Hussain et al. 1997: 90, 162ff). Diskursivt kædes de negative historier om for eksempel vold

og kriminalitet sammen med de brune minoriteters særegne kulturelle, religiøse og andre identitetsrelaterede karakteristika. Denne baggrund for voldelige og kriminelle handlinger bæres på ingen måder med over, når sådanne handlinger italesættes hos den hvide majoritetsbefolkning, hvor handlingerne ikke tilskrives særlige 'hvide' karakteristika (Hussain et al. 1997: 91f). Flere af forskerne beskriver, hvordan der finder en ukritisk glorificering af det 'danske' og 'vestlige' sted, som ensidigt fremstilles i et positivt lys (Hussain et al. 1997: 91; Løngreen 2001: 26; Yilmaz 1999: 185f).

Hervik behandler i to af sine studier retfærdiggørelsen af diskriminerende adfærd samt det meget positive selvbillede hos den hvide majoritetsbefolkning og beskriver den som et udtryk for den opblomstring af neo-racisme og neo-nationalisme, der er opstået siden slutningen af den kolde krig (Hervik 2002: 38; 2011: 35).

Neo-racisme skal hos Hervik forstås som en ny form for racisme, der til forskel fra den klassiske, som tog udgangspunkt i race og biologi, i stedet fokuserer på uoverskridelige kulturelle, nationale og religiøse forskelle (Hervik 2011: 35). En racisme, som Hervik bemærker, ofte benægter at være racisme på grund af dette skift i fokus (Hervik 2011: 35, 277ff). Neo-racismen hviler på en sammenkædning mellem folket, den geografiske nation og kulturen hos majoritetsbefolkningen og en historie om en grundlæggende geografisk orden, der brydes når folk migrerer – i særdeleshed langt væk (Hervik 2011: 35).

Neo-racisme er hos Hervik nært beslægtet med neo-nationalisme, der benyttes som betegnelse for den stigende og dominerende forestilling om 'det danske folk' og den 'danske nation' som stående i et gruppetilhørsforhold. Et forestillet kulturelt fællesskab baseret på naturligt tilhørsforhold til det geografiske område Danmark, fælles sprog, fælles religion, ensartet levevis og værdier (Hervik 2002: 38) (se yderligere Ove Korsgaards *Folk* (2013) og Hans Hauge's *Danmark* (2013) for dekonstruktioner af disse diskursive hegemoniske lukninger).

Hervik konkluderer i sine studier, hvordan sådanne forestillinger om folk og nation (der er blind for kontingensen i disse, men præsenterer dem som naturligt sammenhørende og uforanderlige størrelser) giver 'det danske folk' en privilegeret adgang til 'Danmark' – en position som samtidig udelukker 'andres' ret til samme (Hervik 2002: 38). Der efterlades altså som resultat så godt som intet rum til sameksistens mellem 'de danske' og 'de andre' – enten forstår 'de' at lave sig om, så de bliver som 'os', eller også betragtes de som en trussel mod 'danskheden' (Hervik 2002: 38; 2011: 35).

Tendensen til udbredelse og almindeliggørelse af intolerance undersøges også Lasse Lindekilde i hans analyse af den offentlige debat omkring to politiske møder i Danmark, der involverede kontroversielle muslimske aktører (Lindekilde 2014). Lindekilde foretog et komparativt casestudie af de to møder med fokus på argumentationen omkring grænser for tolerance. Empirien udgjordes af artikler fra Jyllands-Posten, Politiken, Berlingske, Information, Weekendavisen, Kristeligt Dagblad, B.T., Ekstra Bladet, MetroXpress og Urban, samt interview med involverede personer (politikere, muslimske arrangører, repræsentanter for mødestederne og arrangører af moddemonstrationer) (Lindekilde 2014: 366f).

Lindekilde argumenterer for, at almindeliggørelsen af intolerance har rod i udbredelsen af en 'liberal intolerance'. En intolerance der trækker på liberale argumenter og liberal ideologi, såsom individuel frihed, religion som et privat anliggende, borgernes sikkerhed, liberal kultur og værdifællesskab (for eksempel i forhold til ligestilling). Lindekildes pointe er, at udøvere af intolerancen, og til dels alle andre, ikke betragter sig selv som intolerante, da de jo blot udøver et nødvendigt forsvar af den vestlige liberale samfundsmodel mod de trusler, som de brune minoriteter repræsenterer. Handlingerne synes derfor ikke at fremstå som intolerance eller være udtryk for racisme i den traditionelle forstand, men i stedet som et forsvar for en tolerant, ligestillende og frihedssikrende samfundsmodel (Lindekilde 2014: 363, 380).

Lindekilde finder i sin analyse, at brune minoriteter inden for rammerne af den liberale intolerance tillægges mange af de samme karakteristika, som også findes af anden forskning. Lindekilde ser som Hervik ligheder med og viderebygning på gamle nationalistiske og racistiske grænsedragninger, men understreger, at almindeliggørelsen på tværs af det politiske spektrum kun har været mulig på grund af overgangen til liberale argumenter. Han konkluderer, at den nye konsensus i dansk politik bygger på liberale principper som det vigtigste udgangspunkt for tolerance-grænsedragning, og de fleste andre grunde dermed har måtte tage et skridt tilbage (Lindekilde 2014: 376).

Alt i alt finder Lindekilde ligesom Hervik, at intolerancen er stærkt begrænsende for handlingsrummet for brune minoriteter. I det undersøgte tilfælde er muslimske politiske aktører, som et resultat af intolerancen, konstant i fare for at blive mærket som radikaliserede og må derfor igen og igen lægge afstand til 'radikalismen' og forsikre om egne liberale overbevisninger (Lindekilde 2014: 378). Eller med Herviks ord fra tidligere: enten overbeviser du 'os' om, at du er som 'os', eller også betragtes du som en trussel mod danskheden.

Opsamling

Der fortælles på tværs af den samlede forskning om eksistensen og udviklingen af en diskursiv kløft mellem 'os' og 'dem', en binær opdeling der fungerer som diskursiv ramme for enhver italesættelse af brune minoriteter. Denne italesættelse sætter brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning i et uforeneligt modsætningsforhold, der diskursivt efterlader så godt som intet rum for sameksistens mellem 'de danske' og 'de andre'. Denne diskursive gruppering har i sin natur en hierarkisk forståelse af forskellen mellem 'os' og 'dem' og tager afsæt i en ukritisk glorificering af det 'danske', samtidigt med at den opstiller brune minoriteter som værende i direkte modsætningsforhold til denne 'danskhed'. De karakteristika, der tillægges brune minoriteter, fremstilles som egenskaber eller forhold, vi 'danskere' har gjort op med eller skilt os af med for evigheder siden – de betegnes derfor som værende traditionelle, religiøse eller middelalderlige. Som dikotomi til disse karakteristika fremstilles 'Danmark', 'danskerne', og 'det danske' som værende moderne, sekulært og udviklet.

Den binære opdeling tager desuden afsæt i en forståelse af, at de brune minoriteter ikke er hjemmehørende i Danmark, og derfor blot er på besøg. De italesættes som 'gæster' og den hvide majoritetsbefolkning, som 'værter'. En sådan fremstilling betyder blandt meget andet, at der konstrueres en idé om, at 'vi' derfor med rimelighed kan forvente, at brune minoriteter opfører sig, som det nu sømmer sig for gæster – ydmygt, tilbageholdende og villige til at tilpasse sig de eksisterende forhold.

Denne opfattelse betyder, at integration betragtes som en envejsproces, hvor brune minoriteter skal nærme sig den hvide majoritetsbefolkning. Dette resulterer i en konstruktion af, at ansvaret for vellykket integration alene er at finde hos de brune minoriteter. Skulle integrationen ikke lykkes og de brune minoriteter støde på problemer, finder den hvide majoritetsbefolkning på baggrund af denne "ansvarsfralæggelse" legitimitet for diskriminerende udtalelser og handlinger. Hvis 'de andre' ikke kan tilpasse sig Danmark og vores liberale samfundsmodel, er det fuldt ud legitimt at trække en grænse for tolerancen af deres 'fremmedhed'. Og samtidigt forvente at de "moderate" brune minoriteter konstant gør det samme.

ANALYSE

Indledning

Inden præsentationen af de artikulationer, subjektpositioner og sociale konsekvenser, som analysen afdækker, vil det blive gjort klart, hvad det er for indsigter og viden, der var målet med analysearbejdet. På trods af et teoretisk og metodisk afsæt i diskursteorien er undersøgelsen for dette speciale ikke en diskursanalyse i klassisk forstand. Målet har i stedet været at afdække de dominerende subjektpositioner, og hvordan disse skabes i de kæmpende diskurser, for derigennem at opnå viden om, hvilke identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder, og begrænsninger for samme, der diskursivt tilbydes brune minoriteter. Eller med andre ord at få indblik i hvilke sociale konsekvenser, de afdækkede subjektpositioner kan tænkes at have for brune minoriteter.

Disse subjektpositioner er selvfølgelig som nævnt ikke alle de subjektpositioner, man som brun minoritet bliver tilbudt og interPELLerer. Selvom ens 'brune minoritetshed' som beskrevet i begrebsafklaringen ikke er noget, man får lov at gemme eller glemme, og det derfor altid gør sig gældende i de interaktioner, man indgår i, vil man naturligvis stadig blive tilbudt en mængde andre subjektpositioner som lillesøster, gymnasieelev, stilladsarbejder, patient, kommunalvalgsvælger, hipster etc. Subjektpositioner er i sagens natur ikke gensidigt udelukkende, og subjektet er som beskrevet i teorien både fragmenteret og overdetermineret. Der behøver således ikke være nogen logisk sammenhæng mellem de forskellige subjektpositioner, man har internaliseret, og disse vil altid skabe en grundlæggende konflikt i enhver given situation, hvor man kan agere ud fra en mængde forskellige subjektpositioner.

Den følgende afrapportering af analysearbejdet vil være struktureret i tre dele.

Første del består af en præsentation af hovedparten af de artikulationer og sammenkædninger om brune minoriteter, som er identificeret i den undersøgte periode. Fokus vil alene være på, hvordan italesættelsen finder sted, altså hvordan betydning skabes ved at sammenkæde brune minoriteter med en række egenskaber og forståelser. Som bekendt udgøres empirien af 91 artikler eller hele 176 normalsiders tekst. Præsentationen vil derfor tage form af en sammenkrivning af den erkendelse, som er resultatet af selve analyseprocessen. En proces hvis konkrete udførsel vil blive gengivet kort i nedenstående afsnit om den analytiske fremgangsmåde.

Anden del består af en præsentation af de dominerende subjektpositioner, udledt af de artikulationer og sammenkædninger, som blev afdækket i første del. Subjektpositionerne vil blive fremlagt som en kompakt syntese af italesættelser samt de antagelser og udelukkelse, disse bygger på. Altså hvilke kvaliteter ved brune minoriteter som direkte bliver italesat i artiklerne, men bestemt også hvilke kvaliteter der kan læses mellem linjerne, og hvilke antagelser artikulationerne trækker på.

Tredje del består af en diskussion af de sociale konsekvenser, som de dominerende subjektpositioner har for brune minoriteter i det danske samfund. Dette afsnit søger med udgangspunkt i de to foregående at reflektere videre over og dykke ned i nogle af de gennemgående grænsedragninger og underliggende forståelser, der er afdækket. Analysen trækker på den beskrevne teori om subjektpositioner og deres betydning for dannelse af identitet samt social interaktion, men inddrager også pointer fra Goffmans værk *Stigma* (2014) for at udvide og nuancere disse forståelser. Sociale konsekvenser forstås i denne sammenhæng i en diskursteoretisk ramme som den måde, hvorpå de afdækkede subjektpositioner og grænsedragninger er formende for offentlig social interaktion (i særdeleshed mødet mellem hvid majoritetsbefolkning og brune minoriteter) og derigennem formende for brune minoriteters identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder. Qua afsnittet om Subjekt og identitet er social interaktion med andre subjekter og derigennem med de subjektpositioner, der tilbydes i denne interaktion, inden for diskursteorien grundlaget for skabelsen af identitet.

Analytisk fremgangsmåde

Arbejdet med artiklerne, der udgør empirien for dette speciale, har fra start til slut haft fokus på at identificere de egenskaber og kvaliteter, der diskursivt sammenkædes med brune minoriteter, hvordan denne sammenkædning findes sted, samt afdække hvilken tværgående antagelser der tales ud fra og ind i. Altså at afdække det sagte, men i lige så høj grad at afdække det usagte, det som skaber forståelsesrammerne for artikulationerne, og dermed er altafgørende for, hvilken betydningsudfyldelse hver sammenkædning skaber.

Med begreber fra Laclau og Mouffes begrebsapparat har analysearbejdet haft til formål at afdække de ækvivalenskæder (sammenkædninger) som forskellige knudetegn (subjektpositioner) betydningsudfyldes gennem. Altså hvordan en række momenter (fx arbejdsløs, doven og byrde) og knudetegnene selv (fx indvandrer eller flygtning) opnår en helt bestemt betydning gennem deres diskursive relation. En betydning som for hvert moment eller knudetegn i en anden kontekst (diskurs) ville være en ganske anden, altså en unik betydning som udspringer af det konkrete net af relationer, som tegnene fastlåses i.

Analysearbejdet har dog ikke taget form af en lingvistisk diskursanalyse med fokus på, hvordan for eksempel elementer bliver til momenter, eller om et knudetegn forsøges meningsudfyldt af flere kæmpende diskurser, og derfor i stedet skal klassificeres som en flydende betegn. Analysearbejdet har fundet sted og teksterne blevet gennemlæst på et mere abstrakt niveau, hvor fokus i højere grad har været på at forstå artiklernes budskaber, og hvordan disse sprogligt bliver leveret – altså hvordan en given argumentation er opbygget, hvilke ord og betegnelser der er taget i brug, hvilke der er udeladt, og hvordan disse im- og eksplicit kædes sammen og skaber bestemte betydninger. Analysearbejdet har altså været formet og styret af begrebsapparatet fra Laclau og Mouffe, men dette har i højere grad fungeret som en analytisk retningslinje frem for en opskrift på semiotisk gymnastik.

Laclau og Mouffe er, i hvert fald som deres diskursteori læses og fremstilles af Jørgensen og Phillips (1999), endog meget vage i deres præciseringer af, hvor diskurser, subjektpositioner og ækvivalenskæder starter og slutter. Dette forhold har selvfølgelig haft betydning for, hvordan jeg konkret har udført analysen, da jeg langt hen af vejen har været nødsaget til at foretage en sådan vurdering selv. Jeg har dog ikke gjort mig de store anstrengelser for at kompensere

for denne manglende præcisering ved på forhånd at opstille en række stramme regler, men har forladt mig på egen vurdering i gennemlæsningerne.

Det blev i denne proces hurtigt klart for mig, at identificering af ækvivalenskæder ikke alene kunne bygge på logiske (årsag-virknings)relationer og argumentationer. En sådan fremgangsmåde ville ikke tage hensyn til fremstillingerne i de fleste artikler, og hvordan italesættelsen af brune minoriteter finder sted. Jeg har derfor i mindst lige så høj grad fokuseret på de sammenkædninger og betydningsudfyldninger, der sker gennem implicite associationer, bestemte ordvalg, konstruering af modsætninger, sproglige billeder, trækken på stereotyper etc. I langt størstedelen af artiklerne sker disse sammenkædninger ganske diffust og sporadisk, og et forsøg på at passe artikulationerne ned i færdige metodiske kasser ville have betydet, at afgørende dele af de indsigter, som empirien leverer, ville være forblevet skjult.

Selve analysearbejdet med at komme omkring, få skabt overblik over og identificere artikulationer og sammenkædninger er forgået gennem tre gennemlæsninger af samtlige artikler.

Første gennemlæsning blev foretaget for at identificere de kategorier af egenskaber og kvaliteter, der bliver sammenkædet med brune minoriteter. Det kunne for eksempel være kønsroller, kriminalitet, arbejdsløshed og lignende. Der blev ved denne proces fravalgt 4 artikler, som det blev vurderet, ikke som sådan omhandlede brune minoriteter, men alene behandlede politiske tiltag eller vurderinger af politisk spin og lignende.

Anden gennemlæsning blev foretaget for at afdække konkrete sammenkædninger mellem momenter og knudepunkter i artikulationerne omkring brune minoriteter for derigennem at afdække, hvordan den konkrete betydningstildeling finder sted, og skabe et billede af det konkrete net af relationer, der diskursivt skaber en subjektposition.

Tredje gennemlæsning blev foretaget for, med de opnåede indsigter fra de første to gennemlæsninger in mente, at bestemme, hvilke grundlæggende antagelser og forståelser som artikulationerne trækker på, altså hvilke diskursive fremstillinger af brune minoriteter der tales ud fra, ind i og genskabes, samt hvilke antagelser der søges imødekommet eller udeladt.

Del 1 - Artikulationer

Nedenstående del 1 af analyseafrapporteringen præsenterer, hvordan italesættelsen af brune minoriteter finder sted organiseret efter de særligt tætte 'netværk' af sammenkædninger, der er identificeret i empirien.

Arbejdsløs, doven og en økonomisk byrde

At være brun minoritet sammenkædes med at være i en position som arbejdsløs. Denne italesættelse af brune minoriteter som generelt værende uden tilknytning til arbejdsmarkedet problematiserer og fremstiller dette forhold som noget, der bør sættes særligt ind overfor. Problemet er af en sådan karakter, at enhver institution, sprogskole, højskole, integrationsprogram etc. bør betragte det at få den brune minoritet i arbejde som det altdominerende mål. Enhver anden indsats, som for eksempel at lære det danske sprog eller få kendskab til det danske system, er kun at forstå som delmål på vejen mod arbejdsmarkedet. Dette altoverskyggende fokus på at sørge for at brune minoriteter er i arbejde, trækker på i hvert fald to overordnede forståelser: en forståelse af integrationsens natur som værende lig arbejdsmarkedstilknytning og en forståelse af brune minoriteter som en økonomisk byrde.

Der skelnes i artikulationerne ikke mellem succesfuld integration i det danske samfund og integration på arbejdsmarkedet. At være selvforsørgende, at være i arbejde, sidestilles igen og igen med at være integreret, og på samme vis italesættes det at være foruden arbejde, at være arbejdsløs, som ikke at være integreret. I det store hele synes der ingen forskel at være mellem de kvaliteter, det er nødvendigt at besidde for være integreret og kunne fungere som samfundsborger, og de kvaliteter, der behøves for at passe et arbejde. At være i arbejde er at være integreret. Diskursivt sker meningsudfyldelsen af at være selvforsørgende gennem en række positivt ladede begreber som for eksempel aktiv, deltagende og integreret. Som modsætning til dette italesættes ikke at være selvforsørgende med begreber som passiv og stående uden for det danske samfund. Denne passive og ekskluderede rolle fremstilles som direkte skadelig for brune minoriteter, og det er således også for deres egen skyld, at det er

vigtigt, at de er i arbejde. Forståelsen af deltagelse på arbejdsmarkedet som eneste mulige vej til integration er så dominerende, at forhold, der kan stå i vejen for denne deltagelse, som for eksempel psykiske traumer, bør afhjælpes via indsatser, der har fokus på at give de nødvendige egenskaber til at kunne passe et arbejde. Arbejdet italesættes herigennem som en slags universalkur – ikke blot mod ‘dårlig integration’, men også mod hvad den brune minoritet ellers måtte have af sociale eller psykiske problemer.

Italesættelsen af brune minoriteters tilknytning til arbejdsmarkedet som en absolut nødvendighed finder desuden sted inden for en forståelse af brune minoriteter som værende en økonomisk byrde for og en potentiel trussel mod det danske velfærdssamfund. Fra en række forskellige positioner (politikere, integrationskonsulenter og sproglærer såvel som almindelige borgere) fortælles det igen og igen, hvor omfattende en økonomisk byrde brune minoriteter udgør, og hvor mange milliarder danskerne har brugt og til stadighed bruger på disse grundet deres manglende deltagelse på arbejdsmarkedet. En fortælling der ikke omhandler for eksempel det eventuelle politiske problem med at finde pengene, men i stedet italesætter, at det er penge, som direkte tages fra den hvide majoritetsbefolkning, og som retmæssigt tilkommer dem – hvis ikke vi brugte pengene på ‘de andre’, ville vi kunne bruge dem på ‘os selv’. Altså en fortælling om et tab som resultat af de brune minoriteters tilstedeværelse i landet. Eksempler på italesættelser af tabet er udsagn om, hvordan folkevalgte danske politikere er gået fra at fokusere på at skabe og finde arbejdspladser til danskerne til alene at bruge deres kræfter og de danske skattekroner på at få brune minoriteter i arbejde, samt udsagn om hvordan de ressourcer, der bruges på at hjælpe og huse brune minoriteter, direkte resulterer i mindre og ringere hjælp til hvide majoriteter med sociale problemer. Altså hvordan den hvide majoritetsbefolkning lades i stikken af de politikere, de selv har valgt, og hvordan de må vige for de brune minoriteter og tage til takke med ringere vilkår end tidligere. En italesættelse af en udhuling af den danske velfærdsstat som et resultat af det stadig stigende antal af brune minoriteter, der kommer til landet.

Denne fremstilling af brune minoriteter som en trussel mod velfærdsstaten, som en voldsom og stigende økonomisk byrde, italesættes som havende en så omfattende karakter, at den hvide majoritetsbefolkning er nødsaget til at stille krav om stramning af lovgivningen for at få stoppet og nedbragt de udgifter, der bruges for at opfylde brune minoriteters behov. Krav der blandt andet viser sig gennem en italesættelse af, hvordan brune minoriteter naturligvis ikke kan forvente at få hjælp til forsørgelse på lige fod med den hvide majoritetsbefolkning. Denne hjælp fremstilles som en ret, brune minoriteter gradvist skal gøre

sig fortjent til gennem for eksempel deltagelse på arbejdsmarkedet, men også en ret brune minoriteter måske slet ikke bør have, og som faktisk vil være kontraproduktiv for deres liv i Danmark. Der kan i artikulationerne spores en fortælling om, hvordan brune minoriteter i en ganske anden grad end den hvide majoritetsbefolkning af natur er dovne, og derfor om muligt undgår arbejde og deltagelse i civilsamfundet. En fortælling om hvordan brune minoriteter, hvis de får valget, helst vil sidde passive hjemme og være forsørget af samfundet, og hvordan de betragter muligheden for sociale ydelser, som noget man skal udnytte mest muligt. Denne fremstilling af brune minoriteter som værende dovne og passive af natur bruges diskursivt til at argumentere for, hvorfor det er bedst for de brune minoriteter selv, hvis de ikke har mulighed for samme hjælp og støtte som den hvide majoritetsbefolkning.

Samlet set kan der altså identificeres en forståelse af samlivet i Danmark mellem brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning som et nulsumsspil. En forståelse der afspejler sig i, at de indsatser, der foretages i forhold til brune minoriteters integration, beboelse, forsørgelse samt forsøg på selvforsørgelse og deltagelse på arbejdsmarkedet, resulterer i et tab af ressourcer, der retmæssigt tilkommer den hvide majoritetsbefolkning. Der kan med andre ord ikke diskursivt spores en forståelse af samlivet i Danmark mellem brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning som en situation, der kan falde ud til begge grupperes fordel – der vil altid være en vinder og en taber, og eftersom den hvide majoritetsbefolkning i udgangspunktet italesættes som dem, der har førstehedsret, bliver de nødvendigvis taberen i spillet.

Muslim, traditionel og undertrykt

I de artikulationer, der omhandler Islam som religion eller kultur, italesættes Islam på den ene side som en konstant, uforanderlig og endelig størrelse og på den anden side som en dikotomi til alt vestligt.

Islam fremstilles diskursivt som en konstant enhed på tværs af kulturer, nationer, tid og ikke mindst på tværs af muslimer. Islam italesættes som en størrelse, der er upåvirkelig af alt udefrakommende, som en størrelse der, alle steder og uafhængigt af tid samt historisk kontekst, læses og fortolkes på samme måde. Islam synes at eksistere i en slags socialt vakuum. Der argumen-

teres med udgangspunkt i denne forståelse for, at hvis den hvide majoritetsbefolkning ønsker at få kendskab til og indblik i, hvad der motiverer brune minoriteter, hvordan de forstår det vestlige og det danske samfund, og hvad der former deres holdninger og handlinger, behøver vi blot at se på, hvad der betegnes muslimske samfund, historiske såvel som samtidige. Der italesættes naturligtvis også såkaldte 'moderate' muslimer, men denne 'moderation' fremstilles i højere grad som en sekularisme eller afstand til den ene og konstante Islam frem for som et udtryk for en anden udgave af Islam.

Som en binær modsætning til den uforanderlige Islam italesættes den evangelisk lutherske kristendom og den danske retsstat. Mens Islam fremstilles som det, der alene er afgørende for beskaffenheden af muslimske samfund, retsligt såvel som socialt, fremstilles vestlige samfund generelt og det danske samfund specifikt som værende udtryk for kun det gode fra kristendommen og den række af tanker fra den vestlige oplysningstid, vi normalt betragter som grundlaget for retsstaten: domstolens uafhængighed, kvinders rettigheder, frie valg, lighed for loven samt sikring mod diskrimination af religiøse mindretal. Muslimske samfund, der italesættes som værende eksempler på, hvordan brune minoriteter ønsker et samfund indrettet, bliver altså ikke alene fremstillet som værende i binær modsætning til vestlige samfund, men også som værende et direkte resultat af islamisk tankegang. Heroverfor fremstilles det danske samfund som et produkt af frie og lige menneskers bevidste og rationelle valg. Artikulationerne skaber således diskursivt et billede af brune minoriteter som grundlæggende værende imod alt, hvad 'vi' normalt italesætter som positivt kendetegnende for vestlige samfund.

Muslimsk kultur italesættes altså bredt som værende lig Islam og derfor som én endelig størrelse, der kan betegnes i bestemt form. Den diskursive fremstilling af muslimer og muslimsk kultur trækker gennem sammenkædning med Islams uforanderlighed blandt meget andet på en fortælling om en traditionel eller ligefrem middelalderlig kultur. En kultur som muslimer siges at være fast besluttet på at fastholde og beskærme mod enhver påvirkning fra den kultur og de værdier, de møder hos den hvide majoritetsbefolkning i Danmark. Der fortælles for eksempel om, hvordan der i den danske forståelse af dialog og møde ligger en accept af, at dialogen og mødet kan føre til ændrede holdninger, men at en sådan forståelse af dialog er udelukket hos brune muslimske minoriteter, da deres overbevisning alene udspringer fra Allahs ord og befalinger, og derfor er ganske upåvirkelige for ethvert udefrakommende argument. Her fremstilles den hvide danske majoritetsbefolkning som værende åbne og imødekommende over for brune minoriteter, der er lukkede og afvisende.

Denne italesættelse af brune minoriteter som værende mennesker formet af en traditionel og tilbagestående kultur afspejler sig tydeligt i artikuleringer om kønsroller og familiemønstre. Der findes generelt en sammenkædning mellem Islam, muslimer og (manglende) ligestilling. En sammenkædning der artikuleres med udsagn om forstokkede kønsroller, middelalderlige familiemønstre og en kvindeundertrykkende kultur, socialt såvel som seksuelt. Så godt som enhver italesættelse, der trækker på en forståelse af kønsroller hos brune minoriteter, fremstiller muslimske mænd og kvinder som en binær modsætning. Denne modsætning opstilles mellem maskuline kvaliteter som stærk, forsørger og undertrykkende over for feminine kvaliteter som svag, hjemmegående, undertrykt og 'ren'. En fremstilling der blandt andet afspejler sig i sproglige understregninger af, hvordan kvinder og mænd ved større forsamlinger, såsom demonstrationer eller politiske religiøse møder, er fysisk adskilt i rummet. Mændene beskrives som aktive og deltagende, og kvinderne, som passive tilskuere, der blot er vidner til mændenes handlinger, men på ingen måder selv deltager i aktiviteten.

Inden for familiesfæren italesættes den unge brune muslimske minoritetskvinde som værende en genstand i familiens øjne, en person forældrene kun har til låns, indtil det lykkes at gifte hende væk til en muslimsk mand. En forståelse der blandt andet artikuleres gennem fortællinger om, at muslimske familier anser det for deres hovedopgave at holde deres døtre jomfruelige, sikre deres ære og forhindre enhver mulighed for sladder eller andet, der kan forpurre eventuelle ægteskaber. Opfattelsen af den muslimske kvindes rolle i familien som værende passivt ventende, uskyldig, uberørt og jomfruelig fremstilles diskursivt som et resultat af undertrykkende forestillinger hos brune minoritetsmænd. Den brune minoritetskvinde fremstilles således implicit som grundlæggende frisindet og liberal, men som et frihedsberøvet offer for Islam og muslimske mænds idéer om kønsroller. En fortælling der positionerer brune minoritetskvinder som undertrykte ofre, der mod egen vilje, socialt såvel som seksuelt, er underlagt manden.

Kvaliteterne hos den brune minoritetsmand italesættes som nævnt som en maskulin modsætning til den brune minoritetskvinde. Han fremstilles som forsørger, beskytter og vogter over både familiens kvinder og ære – eller med andre ord som en traditionel patriark. Denne fremstilling finder sted parallelt med en fortælling om den brune minoritetsmand som undertrykker, voldelig mod kone og børn, og med en aggressiv seksualitet.

I forlængelse af ovenstående italesættelse af kvaliteterne hos brune minoritetskvinder og -mænd fremstilles familiemønstret hos brune minoriteter som traditionelt og patriarkalsk. En fortælling om en familiestruktur, hvor manden tjener pengene, og som familiens overhoved udstikker retningslinjer for både

kvinder og børn, mens kvinden er underdanig og alene tager sig af huslige pligter. Ældre døtre har ansvaret for at passe yngre søskende og hjælpe moderen, så de i praksis er fanget i hjemmet, og derfor ingen mulighed har for at deltage i sociale aktiviteter uden for hjemmet. Sønnernes succes og karriere er derimod målestokken for familiens prestige og ære, og det forventes derfor, at de er aktive i en række sociale og arbejdsmæssige sammenhænge uden for hjemmet. Samlet skabes en fremstilling af, hvordan familiens ansigt udadtil er altafgørende, og derfor kommer før kvaliteter ved forælderrollen som for eksempel kærlighed, støtte og forståelse.

Muslim, antidemokratisk og voldelig

Islam »er en slumrende løve, vi nødtigt bør vække« (Lilleør 2015). Med sådanne ord opsummerer et debatindlæg, hvordan Islam betragtes som en potentiel trussel mod det danske demokrati og den danske retsstat. En fortælling som kan genfindes i en række forskellige artikuleringer, der sammenkæder Islam med antidemokratiske tendenser. Denne sammenkædning finder sted gennem konkrete udsagn om brune minoriteters manglende tro på ytringsfrihed, ligestilling og lighed for loven; gennem helt bestemt sprogbrug i beskrivelser af brune minoriteters demokratiske handlinger; og ikke mindst gennem en fortælling om, hvordan den hvide majoritetsbefolkning til stadighed må undertrykke deres grundlovssikrede ret til at ytre sig, grundet deres frygt for reaktioner fra de brune minoriteter. Et eksempel på en sådan sammenkædning er den sproglige italesættelse af fredsringen omkring Synagogen i Krystalgade (en demonstration der bakkede op omkring ytringsfriheden og viste solidaritet for dræbte Dan Utzon) og en anden demonstration, der hovedsageligt udgjordes af brune minoriteter og udtrykte deres utilfredshed med fjernelse af børn fra muslimske familier. Første forsamling italesættes som værende fredfyldt, solidarisk og kendetegnet ved kys og krammere, hvorimod anden forsamling italesættes som krigerisk og aggressiv. Forsamlingerne havde i udgangspunktet ikke andet med hinanden at gøre, end at de fandt sted forskellige steder i København på samme dag, men blev i artikuleringerne om dem sprogligt sat op over for hinanden som et klart eksempel på pro-demokratisk, fredeligt sammenhold over for muslimsk aggression.

Der sker over en bred kam en sammenkædning mellem muslimer og vold, som det er tilfældet i dette citat, hvor Jesus' budskab om at elske sin fjende netop er blevet fremhævet.

De er diametralt modsat af Koranens tekst om "god muslimsk opførsel". For eksempel følgende i Koranen (47, 2): "O sande troende, når I møder de vantro, så hug hovedet af dem" og: "Jeg vil sætte en skræk i livet på dem, der er vantro. Hug dem over nakken! Hug dem over hver en finger!" (Koranen 8, 12) (Kjeldsen 2015).

Denne italesættelse fremstiller ikke alene brune minoriteter som voldelige eller i hvert fald potentielt voldelige, men fremstiller også dette forhold som en modsætning til den hvide majoritetsbefolknings kvaliteter. Den diskursive konstruktion af brune minoriteter som voldelige finder sted gennem konkrete udsagn om dette, men også gennem artikulationer som trækker på en forståelse af den voldelige adfærd som normalen hos brune minoriteter. En forståelse der er så dominerende, at der flere steder italesættes, hvordan brune minoriteter har behov for eksplicit, gennem tale eller handling, at vise den hvide majoritetsbefolkning, at de ikke er voldelige, at de evner at leve i fred og fordragelighed på trods af, at de er muslimer. Denne forventning om voldelige adfærd udtrykkes for eksempel gennem den hvide majoritets overraskelse over, at brune minoriteter også kan være andet end voldelige: »De behøver ikke at være voldelige, fordi de har en anden baggrund. Jeg har fået et helt andet indtryk, efter vi har boet tæt sammen på højskolen« (Elkjær 2015b). Eller gennem den hvide majoritets frygt for konsekvenserne af at vække brune minoriteters vrede, som det er tilfældet i en beretning om en far, der vælger at skjule malerier, han tænker, kan virke stødende, når sønnen har besøg af sine venner med muslimsk baggrund. Dette kan umiddelbart lyde som et simpelt spørgsmål om hensyn, men det interessante er, at faderen i et debatindlæg funderer over, hvorvidt han gjorde det ud af frygt eller ej.

I direkte forlængelse af italesættelsen af brune minoriteter som voldelige og fjender af demokratiet findes en omfattende sammenkædning mellem brune minoriteter og terror. En sammenkædning der italesætter brune minoriteter som potentielle terrorister, der som individer og gruppe grundlæggende ønsker at omvælte det danske demokrati og samfund. Denne fremstilling omhandler ikke kun brune minoriteter, der er kommet til landet udefra, men indbefatter også brune minoriteter, som er født og opvokset i Danmark. Flere steder udtrykkes direkte eller indirekte, hvordan en misforstået tolerance og åbenhed overfor brune minoriteters kultur og religion vil betyde, at disse gives mulighed for at udføre deres samfundsundergravende aktiviteter. Fortællin-

gen beskriver, hvordan brune minoriteter udnytter selv samme frihedsrettigheder, de ønsker at afskaffe, til udføre deres lyssky handlinger. I det hele taget findes der adskillelige fremstillinger af brune minoriteter som mennesker, der bag den hvide majoritetsbefolkningens ryg diskuterer og planlægger en omvæltning af demokratiet. En italesættelse som Carsten Jensen fint opsummerer i følgende citat fra en artikel om selvsamme diskursive konstruktion:

Inde bag sløret, inde bag fuldskægget, inde bag moskeernes mure er det jo sådan, I er. Volden ligger på lur i jeres religion, i jeres kultur, i jeres historie, i jeres vrede, i jeres sind (Karkov 2015).

Kriminel, bandemedlem og radikaliseret

En mængde artikulationer sammenkæder unge brune minoritetsmænd og kriminalitet. Disse sammenkædninger trækker på forståelser af unge brune minoritetsmænd som kriminelle i udgangspunktet, som havende en iboende kriminalitet i sig sammen med den vold, der bredt kædes sammen med brune minoriteter. Det er på denne måde en deterministisk fremstilling af forholdet mellem unge brune minoritetsmænd og kriminalitet, der skabes, hvor det kun er ved en konstant indsats, en endeløs bevægen sig mod strømmen, at det kan lykkes nogle unge brune minoritetsmænd at holde sig ude af kriminalitet.

I forlængelse af denne sammenkædning foretages der også en mellem kriminalitet og radikalisering. For unge brune minoritetsmænd fremstilles ikke alene som kriminelle, men som bandekriminelle og disse bander som værende i kontakt med en ekstrem og fundamentalistisk tolkning af Islam, der radikaliserer den unge brune minoritetsmand. Der skabes således et billede af enhver ung brun minoritetsmand som potentielt radikaliseret eller, underforstået, potentiel terrorist. Dette billedes styrke understreges af den deterministiske sammenkædning mellem unge brune minoritetsmænd og kriminalitet, der også trækker stærkt på netop bandekriminaliteten. Hvor end den unge minoritetsmand vender sig hen, fremstilles han som værende omgivet af bander, der vil gøre ham til medlem.

Problemet fremstilles som værende så omfattende og udgøre så stor en trussel mod sikkerheden i Danmark, at 'systemet' er nødsaget til at sætte ind på alle niveauer: efterretningstjenesten, politiet, fængsler, kommunerne, forældre-netværk, mentorer og socialarbejdere. Med andre ord, enhver repræsentant for 'systemet', som interagerer med brune minoriteter, må aktivt handle for at

afvæbne den risiko, radikaliseringen af unge brune minoritetsmænd udgør for det danske samfund. Et eksempel på denne radikalisering, der igen og igen fremstilles som konkret udtryk for den italesatte trussel, er de såkaldte 'syrien-krigere' – altså unge brune minoritetsmænd, der grundet den radikalisering, de er blevet udsat for i banderne og i moskeerne, har valgt at tage til Syrien og kæmpe for Islamisk Stat. Situationen fremstilles især som en risiko, ikke for de unge brune minoritetsmænd i Syrien, men for Danmark, da man frygter, de vil vende tilbage som mulige terrorister.

Det deterministiske forhold mellem bander og unge brune minoritetsmænd italesættes i høj grad via en sammenkobling med ghettoer eller parallelsamfund. Ghettoer og bander italesættes som værende udtryk for to sider af samme sociale virkelighed for unge brune minoritetsmænd. Ghettoerne fremstilles som en slags deterministisk rum, et rum hvor enhver ung brun minoritetsmand, der vokser op, givet vis må ende som bandekriminel og derigennem radikaliseret. Det fysiske rum, ghettoerne udgør, fremstilles som et stærkt suspækt sted, der mentalt har lukket sig om sig selv i modstand mod danske værdier og kultur. En italesættelse der er præget af meget destruktive undertoner, der fremstiller kulturen i ghettoerne og derfor de unge brune minoritetsmænd som voldelige, undergravende, utilpassede og fjendske af natur. Der skabes altså ikke blot en fortælling om ghettoerne som rugekasser for kriminelle brune minoritetsmænd, men også som udviklingsrum for vold og undergravende virksomhed mod danskerne og det danske samfund.

De radikaliserede unge brune minoritetsmænd og de ghettoer, der som suspækte og determinerende rum har formet disses radikalisering, fremstilles altså som en omfattende trussel, der fordrer 'systemets' fulde opmærksomhed. Parallelt med denne italesættelse argumenteres der dog for, hvordan 'systemet' fejler, hvordan det står magtesløst og uden reel mulighed for at sætte ind over for disse radikaliserede unge brune minoritetsmænd. Disse italesættelser placerer skylden for 'systemets' hjælpeløse position hos de unge brune minoritetsmænds kulturelle og religiøse voldelige tilbøjeligheder. På den anden side betragtes unge brune minoritetsmænds problematiske adfærd dog som et udtryk for en systemfejl, for et svigt i den danske integrationsindsats. Et 'system' der ikke rettidigt har erkendt disse unge brune minoritetsmænds sande natur som grundlæggende anerledes end unge hvide majoritetsmænds, og som følge heraf foretaget de nødvendige handlinger for at hindre udviklingen.

Ikke dansk, ikke hjemme

Uanset om artikulationer om brune minoriteter kan kategoriseres som negative, positive eller forsøgt neutrale, kan der så godt som alle steder spores en binære fremstilling af kulturen hos brune minoriteter som værende afgørende forskellig fra 'den danske kultur'. På netop dette område afslører denne undersøgelse bestemt ikke noget nyt i forhold til den eksisterende forskning, men bekræfter kun, at enhver italesættelse taler ind i og reproducerer en diskursiv binær opdeling. Som afdækket i tidligere afsnit, italesættes ikke blot en forskel på hvid og brun kultur, men en antagelse om at brune minoriteter som gruppe grundlæggende set er imod kulturen hos den hvide majoritetsbefolkning, altså er imod 'danske' demokratiske værdier. Kulturmødet italesættes i forlængelse heraf både som noget, vi bør undgå for at sikre 'danskheden' mod påvirkning fra dette 'fremmede', og af andre som noget, vi kan og skal arbejde på at overkomme. Men uanset opfattelsen af mødet fastholdes en grundlæggende fortælling om en afgørende forskellighed.

Forståelsen af kulturmødet som noget, der bør undgås, trækker på en fremstilling af kulturen hos de brune minoriteter som noget mystisk og fordækt, der foregår bag 'vores' ryg. Der henvises i artikulationerne til implicite forståelser af, at 'de' grundlæggende ikke er til at stole på, og 'vores' opgave er at få afdækket deres hemmeligheder og bragt dem frem i lyset. Denne fremstilling trækker i høj grad på de tidligere udlagte fortællinger om uforeneligheden mellem 'muslimsk kultur' og 'dansk kultur' og muslimers ønske om at skærme og bevare deres kultur. Der efterlades i denne forståelse af kulturmødet diskursivt ikke noget rum til sameksistens mellem den hvide majoritetsbefolkning og de brune minoriteter.

Om ikke i opposition til ovenstående, så væsentlig forskelligt fra, sker der også en italesættelse af kulturmødet som noget, 'vi' skal komme i møde. En italesættelse af hvordan den hvide majoritetsbefolkning bør komme de brune minoriteter i møde og på denne måde lære dem og deres kultur at kende. Trods afgørende forskelle trækker også denne italesættelse dog på en fremstilling af 'de andre' og deres kultur som noget mystisk, 'vi' ikke rigtigt forstår, men som noget 'vi' kan blive klogere på ved at komme dem i møde. Altså en forståelse der ikke undsiger, at der er en afgørende forskel, men ikke kategorisere denne forskel som uoverkommelig, men som en neutral forskel, der kan overkommes gennem indsigt og kendskab.

Der findes i empirien enkelte undtagelser fra de to ovenstående forståelser af kulturmødet. Her italesættes kulturmødet som noget positivt, der i stedet

for at være en trussel mod 'det danske' fremstilles som en mulighed for berigelse af samme. En argumentation der tager afsæt i en forståelse af, at der grundlæggende set ingen forskel er mellem 'os' og 'dem', at vi alle er mennesker, der besidder de samme kvaliteter, og at enhver konflikt derfor kun kan bunde i misforståelser, som kan ryddes af vejen gennem et bedre kendskab til hinanden. En italesættelse der argumenterer for, at enhver forskel er diskursivt konstrueret, og derfor kan opløses gennem en dekonstruktion, eller med andre ord en nedbrydning af virkelighedsfjerne fordomme.

Kløften mellem 'os' og 'dem' italesættes også i forhold til tilhørsforhold til Danmark. Generelt kan der i empirien identificeres forskellige forestillinger om brune minoriteter som løst tilknyttet staten Danmark og dens borgerlige rettigheder. Flere steder italesættes brune minoriteter som en slags andenrangsborgere, hvis ophold i Danmark alene er betinget af, at de opfører sig eksemplarisk, altså som anvist af den hvide majoritetsbefolkning, og først gennem et længere uproblematisk ophold kan gøre sig fortjent til de rettigheder, der tilkommer den hvide majoritetsbefolkning – det værende sig demokratiske eller juridiske rettigheder såvel som retten til forsørgelse.

Der argumenteres for, at demokratiske rettigheder ikke skal tildeles ud fra, hvorvidt den brune minoritet har længerevarende ophold i landet, eller om han/hun er født og opvokset i Danmark, men at en sådan rettighed alene bør gives ud fra en vurdering af, om den brune minoritet kan siges at være 'dansk' nok. Altså om man som brun minoritet kan tale og skrive det danske sprog flydende; om man kender til de danske værdier og kan tilslutte sig disse; om man kender de danske traditioner og tager del i disse; og om man bidrager økonomisk til det danske samfund.

Ligeledes italesættes, hvordan brune minoriteter ikke kan have Danmark som garanteret 'hjem', hvordan det er et 'hjem', man som brun minoritet kan miste, hvis man "træder ved siden af". »Send dem hjem, hvor de kommer fra« eller udsagn af samme karakter kan findes flere steder. Ifølge denne forståelse er brune minoriteter mennesker, der når som helst kan udvises af Danmark, hvis den hvide majoritetsbefolkning er utilfreds med dem, og det uanset om utilfredsheden skyldes beklædning, opførsel, kriminalitet, religion, politiske ytringer, eller hvis den brune minoritet behøver hjælp til forsørgelse. Der trækkes altså på en forståelse af, at det 'oprindelige danske folk' til stadighed har førsteretten til Danmark og derigennem også til både at definere og håndhæve, hvem der har hjemme her, og hvem der kan få lov at opholde sig her 'midlertidigt'.

Et eksempel på en italesættelse af den midlertidige karakter af brune minoriteters ret til at opholde sig i Danmark er at finde i en insisteren på at fastholde

disse i en status som flygtninge. Altså med andre ord at fratage dem muligheden for at blive betragtet som permanent hjemmehørende i Danmark:

En flygtning er en person, der af politiske årsager bliver nødt til at tage midlertidigt ophold i et andet land i nærområdet, hvor egen skik og religion ikke er så fjern. Skulle det vise sig, at ophold er nødvendigt i et 3. land (f.eks. et nordisk) skal flygtningen ikke kunne påberåbe sig retten til arbejde samt økonomisk vederlag/lompepenge, men acceptere den anviste indkvartering og på forhånd være informeret samt have accepteret værtslandets returnering til oprindelseslandet når forholdene bedres. Der kan ikke holdes ferie i oprindelseslandet under opholdet som flygtning (Albeck 2015).

Diskrimineret

Der findes i den offentlige debat, sideløbende med det der er afdækket i ovenstående, en italesættelse af en diskursiv diskrimination af brune minoriteter. Denne italesættelse omhandler blandt andet, hvordan debatten om ytringsfriheden efterhånden er endt i en slags ytringsfrihedsfundamentalisme, hvor ytringsfrihedens vigtigste mål er at håne og spotte Islam og brune minoriteter. Og hvordan enhver, der tillader at stille spørgsmålstegn ved denne hån, betragtes som fjender af demokratiet eller som folk, der enten frygter for eller sympatiserer med brune minoriteter i en sådan grad, at de nu ikke længere tør eller vil bakke op om 'danske værdier'.

I direkte forlængelse af denne debat om debatten findes en argumentation for, at netop måden brune minoriteter bliver italesat på, hvad der også betegnes tonen i debatten, kan fungere som en slags selvopfyldende profeti. En italesættelse der sammenkæder diskriminerende udsagn og adfærd hos brune minoriteter. Argumentationen trækker på en forståelse af, at ethvert menneske, der konstant udsættes for diskrimination og stigmatisering, som individ eller som minoritetsgruppe, naturligvis vil ende op i en marginaliseret position, hvorfra der ikke er langt til vrede og had mod den diskriminerende majoritet. En vrede og et had som der argumenteres for nemt kan føre til kriminalitet og voldelige adfærd. Trods denne italesættelse af ligheder mellem menneskelige egenskaber, som vrede og had, hos hvide og brune minoriteter, stopper fremstillingen af brune minoriteter ikke ved "almindelige" kriminel adfærd, men trækkes videre til radikaliserings og terrorisme. Også i denne sammenhæng trækkes der altså på den iboende voldelighed i 'muslimsk kultur'.

Et andet eksempel på italesættelse af diskursiv diskrimination er en fremstilling af, hvordan der i debatten om brune minoriteter og i den demokratiske

debat generelt findes dobbeltstandarder for brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning. Der argumenteres for, at den hvide majoritetsbefolkning, jævnfør ovenstående om ytringsfrihedsfundamentalisme, kan tillade sig at udtrykke så godt som hvad som helst og på en hvilken som helst måde, hvorimod brune minoriteter skal være meget varsomme med, hvad de vælger at udtrykke og ikke mindst hvordan. Altså at du som brune minoritet vil blive misforstået, hvis du kan, og at der intet rum er til at træde ved siden af ved for eksempel at udtrykke dig upræcist, da et sådan fejltrin vil blive tolket som en afsløring af dit sande jeg. Et sandt jeg du som brun minoritet normalt skjuler for den hvide majoritetsbefolkning.

Der italesættes desuden generelt et problematiseret forhold mellem system og brune minoriteter – systemet her forstået som politi, skoler, socialarbejdere, jobcentre, socialforvaltning etc. Systemet fremstilles bredt som værende for omklamrende, støttende og pacificerende samt generelt for dårligt tilpasset brune minoriteter. En italesættelse der taler direkte ind i forståelsen af brune minoriteter som værende væsensforskellige fra den hvide majoritetsbefolkning. Der argumenteres for, at systemet er skabt til at tage sig af den hvide majoritetsbefolkning, og derfor ikke bare uforandret kan overføres til at tage sig af brune minoriteter.

Et eksempel på en italesættelse af nødvendigheden af en anden tilgang til brune minoriteter er, hvordan socialarbejdere på krisecentre bør agere i mødet med brune minoritetskvinder. Der argumenteres for, at normalen med kvinder fra den hvide majoritetsbefolkning er at møde dem som individer med egne tanker og drømme samt en forståelse for egen situation, og hvad der skal til for at forbedre denne. Denne tilgang italesættes som ganske nyttesløs i mødet med brune minoritetskvinder, da de ikke på samme måde kan betragtes som individer. I stedet bør de forstås som et udtryk for deres familie og omgangskreds – som socialt kontrollerede mennesker, der ikke evner at forstå deres situation, da denne ikke er et resultat af egne valg, men alene, hvad der er blevet dikteret af familien.

Der kan i empirien findes et par artikulationer, som udtrykker, hvad der kan betegnes som succeshistorier. Altså for eksempel historier om tidligere kriminelle, marginaliserede unge brune minoritetsmænd, fyldt af vrede og had til alt det danske, der gennem et møde med en repræsentant for systemet har fået vendt deres destruktive adfærd og er kommet ind på en livsbane med en lovende fremtid. Disse historier har det til fælles med ovenstående, at også de italesætter systemet som ringe tilpasset brune minoriteter. De er historier om,

hvordan mødet med systemet resulterede i en yderligere marginaliseret position, da de aldrig følte sig anerkendt som hele mennesker, der er mere og andet end deres problematiske adfærd. I historierne skyldtes det positive udfald, at den brune minoritet har været så heldig at møde et menneske, der på trods af sin position som repræsentant for system har valgt at møde den unge på anden vis end systemet ellers foreskriver. For eksempel en skolelærer der af en ung brun minoritetsmand beskrives som værende den første person fra systemet, der så igennem den problematiske adfærd og aktivt anerkendte ham som andet end den. En skolelærer der tog ham i forsvar over for andre systemrepræsentanter, og som også var tilgængelig som støtteperson uden for skolens rammer. En historie om et menneske der mødte et andet menneske og anerkendte ham for at være netop det.

Del 2 – Subjektpositioner

Del 2 af analyseafrapporteringen præsenterer de fundne subjektpositioner som en syntese, der går på tværs af ovenstående artikulationer. Fremstillingen er organiseret efter de knudepunkter i form af subjektpositioner, der er identificeret i diskursernes utallige sammenkædninger. Sprogligt tager fremstillingen udgangspunkt i, hvordan disse subjektpositioner tager sig ud fra brune minoriteters vinkel, og sproget er intentionelt relativt bombastisk. Beskrivelsen af de egenskaber og forståelser, der tillægges de forskellige subjektpositioner, kunne sagtens være pakket ind i opblødende sætninger som “italesættes som” eller “sammenkædes diskursivt med”, men en sådan opblødning er bevidst fravalgt for at lade det afdækkede tale for sig selv. Dele af fremstillingen vil derfor uden tvivl virke stereotyp eller direkte vanvittig på læseren, og dette er også den følelse, meget af det analyserede materiale har fremkaldt hos mig. Dette er fremstillinger, der italesættes bredt i den offentlige diskurs, forståelser, der igen og igen trækkes på i empirien, og fortællinger, man som almindeligt bekendt med debatten om brune minoriteter i Danmark uden tvivl vil kunne genkende. Stereotypien er ikke et udtryk for en fordrejende analyse, men derimod et udtryk for hvordan disse forståelser tager sig ud, når de koges helt ind til benet, og diverse opblødende sproglige omsvøb fjernes.

Arbejdsløs brun minoritet

At være brun minoritet er at være arbejdsløs eller i hvert fald at have et forhold til arbejdsmarkedet, der er kendetegnet ved at være problematisk. Man har svært ved at få et arbejde, svært ved at fastholde det eller må betragte sig selv som en undtagelse. Man bør under alle omstændigheder være enormt fokuseret på sin egen arbejdsmarkedstilknytning og samtidigt opmærksom på, at hvis ikke man selv gør tilstrækkeligt, skal det offentlige nok træde til.

Dette fokus er vigtigt, da man som arbejdsløs brun minoritet ikke er en del af det danske samfund – man er ikke en aktiv, deltagende og integreret borger. Retten til at blive betragtet som et ligeværdigt medlem af det danske samfund opnår man først gennem tilknytning til arbejdsmarkedet; og selv når man er i

arbejde, bør man huske, at man altid kan miste sin ansættelse og derigennem sin ret til at se sig selv og blive set som et ligeværdigt medlem af det danske samfund.

Man har som brun minoritet ingen 'undskyldning' for ikke at være på arbejdsmarkedet. Årsagen til manglende tilknytning til arbejdsmarkedet kan kun ligge hos en selv og skyldes manglende vilje eller evner. De egenskaber, man har som menneske (uanset om det er uddannelse, væsen, sprog evner eller andet), måles alene efter, hvorvidt de kan give eller har givet et arbejde, eller er en forhindring for dette.

Man er som brun minoritet i udgangspunktet doven og ønsker at lave så lidt som muligt. Man er derfor i alt, hvad man modtager fra det offentlige, en omkostningsfuld byrde for danskerne, eller med andre ord en velfærdstyv eller -trussel. Man har som brun minoritet ingen interesse i at være en aktiv del af opretholdelsen af samfundet – man tager gladeligt fra fælleskabet uden at bidrage til det.

Ikke-dansk brun minoritet

Man er som brun minoritet løst tilknyttet til Danmark og har ikke samme ret til det som den hvide majoritetsbefolkning. Så snart det danske samfund eller den hvide majoritetsbefolkning opfatter en som et problem, bør man 'tage hjem hvor man kommer fra'. Man kommer ikke fra Danmark. Danmark er ikke der, hvor man har sine rødder, sit udgangspunkt – ej heller når man er født og opvokset her. Man har med andre ord et andet 'fra', et andet sted man er knyttet til og stammer fra. Også selvom man aldrig selv har boet i eller besøgt dette sted.

Man er som brun minoritet dårligt stillet i det danske samfund. Man er i en marginaliseret position, hvor man konstant bliver lagt for had, og derfor kan forvente at skulle affinde sig med oplevelser, som den hvide majoritetsbefolkning aldrig ville finde sig i. Man er som brun minoritet dårligere stillet på en række områder: man har sværere ved at finde et arbejde, ved at passe sin skole, møde politiet, kommunikere med det offentlige etc. Man skal desuden passe på, når man formulerer sig, for den hvide majoritetsbefolkning er mere end villig til at misforstå en, og de vil ikke tro på ens forklaringer. Det danske samfund og den offentlige verden, man lever i, er grundlæggende fjendtlig indstillet over for en, og man vil derfor have utrolig svært ved at klare sig godt. Man

kan kun klare sig godt som en undtagelse og imod alle odds. Hvis man som brun minoritet har et godt forhold til det danske samfund eller systemet, er det et udtryk for held eller tilfældighed.

Traditionel muslimsk brun minoritet

Som muslim er der ingen mærkbar forskel på ens religion og ens identitet. Man er sin religion, og alle aspekter af ens selv er formet efter Islams forskrifter. Hvis Islam mener noget, er det det, man selv mener, og hvis Islam fremsætter handlingsanvisninger, er det det, man gør. Man forholder sig ikke selvstændigt eller reflektivt til noget, Islam har udlagt, men følger det blot blindt. Man har ikke en mening om Islam, for man er en del af Islam. Man kan med andre ord ikke forholde sig kritisk eller rationelt til Islam.

Man er som muslim traditionelt og gammeldags indstillet til alle forhold i livet, ja nærmest middelalderlig i sin tilgang. Det, man betragter sin kultur, sine skikke, sin livsmåde, er udtryk for noget arkaisk, der er underudviklet i forhold til det moderne samfund omkring en. Man er derfor imod det moderne og enhver forandring, man er bagstræberisk og fastbundet. Man er barbarisk – man hugger hænder at tyve, man pisker og stener kvinder, man dræber vantro og omskærer små babydreng, eller mener i hvert fald, det er acceptable handlinger. Man har beholdt og følger stadig alverdens voldelige, latterlige og destruktive skikke. Man er ligeglad med fremskridt, forbedring og udvikling og vil bare gerne leve, som man gjorde det på Muhammeds tid. Man er derfor selv skyld i, at man ikke får det bedre, at man lever under 'dårligere' vilkår end den hvide majoritetsbefolkning.

Man lukker sig som muslim om sig selv og andre muslimer. Man anerkender ikke pointer eller viden fra de vantro, og man er derfor ikke til at have en dialog med. Man er imod alle moderne danske værdier og moderne måder at leve på. Man bryder sig ikke om andre måder end Islams måde, og man bryder sig ikke om mennesker, der lever på andre måder.

Utroværdig og voldelig muslimsk brun minoritet

Man er som muslim en del af en lukket klub og holder ting skjulte og hemmelige. Man er mistænkelig, når man dyrker sin religion og mødes med andre muslimer i sine religiøse fællesskaber. Man har noget for – man har tanker, følelser og holdninger, som man holder skjult for den hvide majoritetsbefolkning, da man godt ved, de ikke er acceptable. Hvis man giver udtryk for at være en 'moderat' muslim, ikke at mene 'radikale' ting, er det ofte bare fordi, man holder sin sande overbevisning hemmelig.

Man er som muslim generelt ikke til at stole på, og den hvide majoritetsbefolkning kan ikke stole på en. Man holder ikke bare ting omkring sin religion hemmelig, men siger også i andre sammenhænge ikke nødvendigvis sandheden. Man er først og fremmest loyal over for andre ting end det danske samfund og den hvide majoritetsbefolkning og har derfor intet problem med at føre dem bag lyset.

Man er som muslim en trussel mod Danmark og det moderne, vestlige, da man først og fremmest er loyal over for Islam og ens egen 'slags'. Man ønsker at ændre det danske samfund, at gøre det mere muslimsk, mere gammeldags, middelalderligt og voldeligt. Man ønsker at nedbryde de frihedsrettigheder der eksisterer i Danmark, og tvinge alle i Danmark til at leve under traditionelle muslimske normer.

Man er som muslim voldelig. Man er en del af en grundlæggende voldelig religion, der har volden som en integreret del af sig. Man benytter gerne vold over for andre muslimer og over for den hvide majoritetsbefolkning. Man vedkender sig en religion, hvis system er bygget op omkring vold og gerne benytter vold over for andre samfund for at underlægge dem Islam.

Undertrykt brun minoritetskvinde

Man er som brun minoritetskvinde ikke et selvstændigt tænkende individ. Man er alene et udtryk for sin opdragelse, sin familie og sin mand. Man har ikke en mening om noget, og man handler ikke. Man har ikke selv valgt det liv, man lever, men efterlever blot andres krav og befalinger. Man kan derfor ikke tales til som et individ, og når man taler, er det ikke med ens egne ord. Man er

blot en del af en gruppe af brune minoritetskvinder og adskiller sig ikke fra de andre, er ikke unik.

Man lever som brun minoritetskvinde op til normerne. Man er alene et udtryk for de normer, der eksisterer omkring en i familien og i omgangskredsen. Man er ærbar og 'ren'. Man er en lydige hjemmegående hustru, som ikke deltager i samfundslivet. Det man er og gør som brun minoritetskvinde, gør man alene som et resultat af normer og ikke som et resultat af egne frie valg.

Man er som brun minoritetskvinde undertrykt. Man er undertrykt af Islam, af forældede familiemønstre og normer om, hvad man som kvinde må og ikke må. Man er et offer for de omgivende undertrykkende kræfter. Man er hjælpeløs, underlagt og passiv.

Man reproducerer som brun minoritetskvinde selv det system, der undertrykker en og fratager en ens individualitet. Man stiller selv krav til andre kvinder om at leve op til de undertrykkende normer og mener, det er den eneste rigtige måde at leve på. Hvis man som brun minoritetskvinde ikke opfører sig sådan, er man en undtagelse, en anomali, og må så selvfølgelig betale prisen for at være anderledes i form af repressalier fra ens familie og omgangskreds.

Patriarkalsk brun minoritetsmand

Man er som brun minoritetsmand retningsgiver. Man er den, hvorudfra normerne udspringer, den, der 'bringer' Islam ind i hjemmet, og den, der håndhæver den. Man er den strenge dommer, som afgør, hvad der er rigtig og forkert, den gammeldags patriark. Hjemmet, børnene og maden overlader man til konen, mens man fungerer som den hårde og straffende faderfigur.

Man er som brun minoritetsmand undertrykkende. Man undertrykker sin kone og sine børn samt andre familiemedlemmer. Man er ligeglad med følelser og relationer. Man reagerer ikke på kærlighed eller venskab, men er alene styret af normer, ære, prestige og Islam. Man har nemt ved at gøre ting, som skader folk, man holder af. Man er ufølsom og har ikke selv 'bløde' følelser. Man elsker ikke rigtigt sin kone, sine børn eller sin søskende. Man kender til had, vrede og skam.

Man er som brun minoritetsmand voldelig. Man bruger vold over for sin familie og over for andre. Man er som brun minoritetsmand god til vold, man har et intimt forhold til vold, man kender vold og lever med vold. Volden er

for normalen for en og ikke noget ekstremt eller farligt. Man løser problemer med vold, og hvis der opstår en konflikt af nogen slags, tyr man til vold.

Kriminel og radikaliseret ung brun minoritetsmand

Man er som ung brun minoritetsmand diskrimineret. Resten af verden, skolesystemet, socialvæsenet og politiet er ikke venner, og man passer ikke ind i den verden de tilbyder. Man er et problem for systemet. Man opfører sig i systemets øjne problematisk, og man er for systemet sin problematiske adfærd. Man kan ikke regne med hjælp eller støtte fra systemet og må derfor finde den andetsteds.

Man er som ung brun minoritetsmand i udgangspunktet kriminel. Man er kriminel eller i overhængende fare for at blive det. At være kriminel er noget man bliver ganske naturligt, hvis man ikke aktivt arbejder for at undgå det. Man kender det kriminelle miljø, ikke mindst fordi man bor et sted, hvor man er omgivet af det. Man tiltrækkes af det kriminelle miljø og ser det ofte som eneste mulighed. Kriminaliteten lurder allerede i ens krop og venter som sådan bare på at få frit løb. Det bedste, man kan håbe på, er, at man gennem kontinuerligt arbejde er i stand til at undertrykke kriminaliteten.

Man er som ung brun minoritetsmand radikaliseret. Man er som med kriminaliteten radikaliseret eller i konstant fare for at blive det. Også radikaleringen lurder i kroppen sammen med vreden og hadet mod et danske samfund og den vestlige verden. Så snart man kommer i kontakt med fundamentalistisk Islam, omvendes og radikaliseres man. Man ser ikke sig selv som dansk og har derfor ikke noget problem med at ville ødelægge Danmark gennem terror. Man griber gerne til våben, ofrer sit liv og tager andres for Islam og det muslimske fællesskab. Man anser Danmark og det danske samfund som fjenden, og fjenden må dø.

Man er som ung brun minoritetsmand voldelig. Volden er en del af ens væsen og ens krop. Man er voldelig i skole over for kammeraterne, voldelig derhjemme overfor familien, voldelig på gaden over for sagesløse kvinder og andre unge mænd, voldelig over for politiet og systemet, voldelig når man røver og overfalder, voldelig når man drager i krig og voldelig når man springer bomben.

Del 3 – Sociale konsekvenser

Del 3 af analyseafrapporteringen består dels af en teorinær diskussion af de afdækkede subjektpositioners betydning for brune minoriteters identitets-, handle- og anerkendelsesmuligheder og dels af en refleksion over konsekvenserne af nogle af de generelle grænsedragninger, disse subjektpositioner både bygger på og skaber.

Konsekvenser af subjektpositioner

De ovenfor afdækkede subjektpositioner er som nævnt udtryk for, hvilke egenskaber man som brun minoritet tillægges, selvfølgelig varierende alt efter alder og køn. At være brun minoritet og muslim anses som beskrevet som lig med hinanden, dog uden at denne lighed eksisterer som et eksplicit argument, men snarere som en diffus brug af gruppebetegnelser som udlændinge, flygtninge, indvandrere, muslimer etc., der bruges synonymt og uden videre erstatter hinanden i artiklernes tekster og argumenter. Således sammenkædes betydnings-tildelinger, der oprindeligt er skabt omkring Islam og muslimer med den store gruppe af brune minoriteter. Det er altså brune minoriteter bredt, som tilbydes og mødes gennem de subjektpositioner, der sammenkædes med muslimer, såvel som dem, der forbindes med brune minoriteter generelt.

Som beskrevet vil disse subjektpositioner danne rammen for ethvert møde og enhver interaktion mellem hvid majoritet og brun minoritet og være handlingsanvisende for begge. Eksempelvis vil man som ung brun minoritetsmand blive mødt af nervøsitet eller direkte frygt på gaden, man vil som brun minoritetskvinde få ledende spørgsmål om børneopdragelse fra sine børns lærere, og man vil som brun minoritet generelt i en uendelighed få forklaret, 'hvordan vi gør tingene her i landet'.

Subjektpositionerne eksisterer både som 'fordomme' om, hvordan man som brun minoritet nok er, og hvad man mener, men er også formende for, hvad man garanteret ikke er eller ikke mener. Subjektpositionerne udelukker altså bestemte egenskaber, bestemte holdninger og bestemte handlinger, – både for den brune minoritet og den hvide majoritet. Som ung brun minoritetsmand er man ikke et menneske, den hvide majoritet tør spørger om vej, som brun

minoritetskvinde bliver man ikke inkluderet i klassekammeraternes snak om seksuelle eskapader, og som brun minoritet generelt bliver man ikke spurgt om, hvorfor den nye offentlighedslov måske er problematisk for demokratiet.

Subjektpositioner vil således ikke blot være formende for ens muligheder for at få bestemte egenskaber anerkendt eller underkendt, at skabe sin identitet. De vil også være formende for, hvilke rum man gives adgang til, og hvilke rum man holdes ude af; hvad man antages at mene med sine ord, og hvad man umuligt kan mene; hvornår ens opførsel vil blive tolket som problematisk eller truende, og hvornår den falder inden for rammerne af det 'acceptable'. Subjektpositionerne er altså formende for ens grundlæggende identitetsmæssige, sociale, juridiske, demokratiske, uddannelsesmæssige, arbejdsmæssige og bolig-mæssige rammer omkring livet som brun minoritet i Danmark.

Det blev i de indledende afsnit beskrevet, hvordan det at være brun minoritet med Møllers ord er et identitetsmæssigt imperativ på linje med for eksempel køn eller med Goffmans ord et stigma, det er umuligt at informationskontrollere. Sin 'brune minoritetshed' bærer brune minoriteter altid med sig, og dette har stor betydning for, hvorvidt den brune minoritet vil blive mødt som individ eller som repræsentant for en gruppe. Som afdækket i afsnittet om den eksisterende forskning og bekræftet i min analyse så italesættes brune minoriteter i høj grad som en homogen gruppe, og som også Yilmaz beskriver i sin konklusion, skaber dette begrænsede muligheder for at blive set som et individ. Hvis man som brun minoritet bliver mødt som repræsentant for en gruppe og ikke som et unikt individ, vil man have meget svært ved at få anerkendt de mangefacetterede egenskaber ved sin identitet og sin oplevelse af egen individualitet, men vil i stedet blot blive set som et udtryk for den hvide majoritetsbefolkning forståelse af gruppen 'brune minoriteter'.

Som beskrevet afhænger de subjektpositioner, det er muligt at indtage, ens identitet, af hvad man kan få anerkendt i mødet med andre. Den brune minoritet vil derfor, hvis han eller hun aldrig mødes som et individ, vænne sig til at betragte sig selv som en del af den brune minoritetsgruppe og forstå de egenskaber, der tillægges denne, som værende egenskaber han eller hun selv besidder. Hvis man som brun minoritet nægter dette, hvis man vælger at gøre omgivelserne opmærksom på andre sider af en selv og insistere på egen kompleksitet, vil dette tegne sig som en konstant kamp, der skal udkæmpes i hvert nyt møde, i enhver ny offentlig interaktion. I mødet med socialrådgiveren, manden i bussen, skolelæreren, hospitalslægen, bibliotekaren, damen ved fryseboksen i supermarkedet, barnet på legepladsen, fodboldtræneren, manden der spørger om vej etc. Enhver vil i udgangspunktet anskue dig gennem den overordnede

gruppe af brune minoriteter og de subjektpositioner, der tillægges denne gruppe.

Selvom de beskrevne forståelser om brune minoriteter ikke nødvendigvis eksisterer som indtagede subjektpositioner, vil de altså altid hænge i luften som en interaktionsramme i ethvert møde mellem brun minoritet og hvid majoritet og vil kontinuerligt skulle afvises, modbevises, ironiseres over eller bekræftes. Således vil mødet mellem en brun minoritet og selv den mest tolerante, socialt forstående repræsentant fra den hvide majoritetsbefolkning, som for eksempel en socialarbejder, finde sted med disse subjektpositioner og forståelser hængende i luften. Og netop denne tilstedeværelse skaber ifølge Goffman meget vanskelige vilkår for som brun minoritet at kunne undgå at internalisere disse. Med Goffmans beskrivelse af mødet mellem en bærer af et stigma og en 'normal' person kan den interaktionssituation, der finder sted mellem brun minoritet og hvid majoritet, beskrives således:

Både den brune minoritet og den hvide majoritet er fuldt bevidste om, at den hvide majoritet (og den brune minoritet som interPELLERET) kender til disse forståelse, der i en eller anden grad spøger mellem dem, men at den hvide majoritet som tolerant og forstående agerer, som om det ikke er tilfældet. Den hvide majoritet "lader som om", denne accepterer den brune minoritet som et menneske, der er præcis som sig selv – altså et menneske, der ikke er formet af og altid agerer ud fra og ind i disse forståelser, et menneske, der ikke er interPELLERET i en subjektposition som brun minoritet. Den brune minoritet ønsker på trods af sin bevidsthed om de altid tilstedeværende forståelser at anerkende den hvide majoritet for dennes vilje til i mødet at agere, som om disse forståelser ikke er til stede, og gør sig derfor store anstrengelser for ikke at handle på en sådan måde, at den hvide majoritets gode hensigter synes ubegrundede, og betingelsen for et behageligt møde forsvinder.

Denne situation udspiller sig ifølge Goffman, i forskellig grad, igen og igen i ethvert møde mellem et menneske, der på en eller anden måde bærer på et stigma, og en repræsentant for 'normalen':

Den stigmatiserede opfordres til at handle på en sådan måde, at det virker som om, den byrde, han må bære, ikke er særlig tung, og at den heller ikke har gjort ham forskellig fra os andre; men samtidig må han holde sig i en sådan afstand fra os, at vi uden at blive pinligt berørt kan bekræfte, at vor opfattelse af ham er rigtig. Han rådes med andre ord til at spille med i en gensidig acceptering af sig selv og af os, til trods for at vi i virkeligheden ikke helt har accepteret ham (Goffman 2014: 162).

Den brune minoritet, 'der opfører sig ordentligt' og forsøger at agere som 'en dansker', "tvinges" altså gennem mødet med den hvide majoritet til forstå sig

selv ud fra den hvide majoritets forståelse af ham eller hende og derved bekræfte de selv samme forståelser, som i første omgang var med til at diskriminere, stigmatisere og marginalisere denne selv. Eller med andre ord, »håndteringen af stigmatiserede egenskaber i social interaktion understøtter [...] internaliseringen af en devalueret selvforståelse og en forståelse af sig selv som afvigende« (Jacobsen & Kristiansen 2014).

Grænsedragninger

Den grundlæggende diskursive opdeling mellem brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning, der blev konstateret på tværs af den eksisterende forskning, er blevet bekræftet af dette speciale. Jeg har fundet en bred italesættelse af 'brun minoritetshed' som det centrale karakteristika ved de mennesker, der associeres med gruppen. De er flygtninge, muslimer, indvandrere eller folk med anden etnisk baggrund, før de for eksempel er kvinder, arbejdsløse, unge eller ægtefæller. Brune minoriteter bliver italesat som antitesen til det danske, det moderne, det vestlige – de er anderledes, og dette bundes i deres 'brune minoritetshed', som diverse andre egenskaber diskursivt kædes sammen med. De få, der ikke italesættes som en antitese, er sjældne undtagelser – den danske brune minoritet, men aldrig bare dansker.

Som Møller (2009) beskriver, er det bedste, du som brun minoritet kan opnå, at være velintegreret indvanderer – en position som ligeværdig borger i det danske samfund, en position som 'dansker', med hvad der følger af social anerkendelse og borgerlige rettigheder, er udelukket. 'Dansker' er en position, du som brun minoritet kan arbejde et helt liv på at forsøge at opnå uden reelt at have nogen chance for det. Men alligevel en position, der bredt italesættes som eneste og altoverskyggende mål, og hvor op imod handlinger måles og meningsudfyldes ud fra, hvorvidt de kan hjælpe på vej til det uopnåelige mål at blive 'dansker'. Enhver anden handling er en 'fremmed' handling, altså en handling der er udtryk for den anderledes og uønskede brune minoritetskultur, og et udtryk for manglende vilje til at ville Danmark og danskerne. Integration er som beskrevet af både Andreassen, Hervik og Hussain (Andreassen 2005; Hervik 2002; 2011; Hussain 2000) en envejsproces, og selvom der i empirien blev fundet eksempler på forståelser af kulturmødet, der er åbne over for at møde 'det fremmede', byggede disse stadig på forestillinger om en grundlæggende kløft og italesættelser af at lære at kende – ikke lære af.

Mødet med og livet ved siden af den hvide majoritetsbefolkning er som brun minoritet formet af forståelsen af en grundlæggende kløft og anderledeshed. Man ved som brun minoritet, at man er ulig sin nabo, at man har ikke samme ret til at være her som dem. Man er ikke i tvivl om dette, for man bliver konstant mindet om, at man har et andet 'fra', man kan blive sendt 'hjem' til. Det er deres land, deres boliger, deres skoler, deres daginstitutioner, deres arbejde, deres busser og deres politi. Den jord, man står på, og den trappe, man går på, tilhører den hvide majoritetsbefolkning, og man har som brun minoritet kun fået betinget lov til fysisk at være til stede. Man ved, at der eksisterer en grundlæggende forskel mellem en selv og den hvide majoritetsbefolkning, et grundlæggende hierarki mellem, med Herviks (2011) ord, værter og gæster. Enten retter man som brun minoritet ind og opfører sig 'ordentligt', altså som den hvide majoritetsbefolkning mener, man bør opføre sig i det offentlige rum såvel som i det private, eller også ryger man ud, mister retten til fysisk at være til stede. Som brun minoritet er ens hjem, nabolag, samfundsinstitutioner og et fortov at gå på ikke en ret, man er givet som borger, men alene noget man har lånt, og når det passer udlåneren, kan det lånte bedes afleveret tilbage.

Man er derudover som brun minoritet generelt 'et problem' – man er et problem, fordi man tror på Islam; et problem, fordi man er kriminel eller arbejdsløs; et problem, fordi man nasser eller udnytter; et problem, fordi man undertrykker eller er undertrykt; et problem, fordi man ikke tror på det danske demokrati; eller et problem, fordi man ikke får sig en uddannelse. Man er som brun minoritet et problem, som myndighederne må gribe ind over for på skolerne, på socialforvaltningen, i jobcentret, på gaden, og i ghettoerne. Hvor end man vender sig hen i offentligheden, er man som brun minoritet en del af en gruppe, som er problematisk for Danmark og 'danskerne'. Man er som brun minoritet omgivet af subjektpositioner, der diskursivt tager form omkring problemer, og alle ens handlinger tolkes ind i disse: hvis man er religiøs, er man nok islamist; hvis man har brug for overførselsindkomst, er man nok endnu en arbejdsløs nasser; hvis man ikke må noget for sine forældre er man nok undertrykt; og hvis man er kritisk over for noget ved systemet i Danmark, er man nok imod den moderne retsstat. Problematikseringen omkring brune minoriteter er så omfattende, at det inden for diskursen bliver regnet for naiv 'politisk korrekthed', hvis man ikke omtaler dem som et problem. En hegemonisk lukning som Yilmaz (1999) beskriver i sin analyse, og som også findes artikuleret i empirien til dette speciale gennem udtrykket 'det undertrykte problem'.

Denne fuldstændigt fasttømrede forståelse af brune minoriteters 'problematiskhed' har afgørende betydning for deres identitet, oplevelse af andre

mennesker og fremtid i Danmark. Man bliver som beskrevet ikke nødvendigvis interPELLeret i en subjektposition fordi man "anråbes" som et problem, men når enhver tanke, man har, eller handling, man foretager, bliver tolket ind i en ramme som problematisk, vil det uundgåeligt have afgørende betydning for, om man som brun minoritet oplever verden som et sted fuld af muligheder eller fuld af begrænsninger. Når man som brun minoritet mødes af en fortælling om, at man er et problem, og at årsagen til det problem er, at man er, den man er; at man ikke er som den, man aldrig kan blive; og at løsningen på problemet er, at man bliver netop dette. Man fanges således i en uløselig konflikt, hvor den grundlæggende opdeling mellem brune minoriteter og hvid majoritetsbefolkning og de problematiske egenskaber, brune minoriteter tillægges, enten kan resultere i, at man internaliserer forståelserne og 'bliver problemet', eller at man i en konstant kamp, der udspilles i ethvert nyt møde, må bevise, at dette ikke er tilfældet.

Det er i denne forbindelse afgørende, at der på tværs af de forskellige subjektpositioner kan spores en italesættelse af, at brune minoriteter grundlæggende ikke er til at stole på – at 'de' er ude på noget; at 'de' skjuler noget; og at 'de' taler dårligt om 'os', når 'vi' ikke er der. Det er ikke et forhold, der som sådan formuleres eksplicit, men noget der kan læses mellem linjerne. For eksempel når man ikke kan regne med, at 'de' søger arbejde, medmindre 'de' med vold og magt tvinges til det; når man ikke kan stole på, at de oplysninger, de giver, når de søger asyl, er sande; når man ikke kan stole på 'deres' fortællinger om, hvad der foregår i 'deres' moskeer; når man ikke kan stole på, når 'de' siger, at 'deres' politiske organisationer ikke har til hensigt at undergrave eller omvælte det danske samfund; og når man ikke kan stole på, hvad 'de' fortæller om deres holdninger til kvindeundertrykkelse, terror, demokrati, religionsfrihed og familievold. Mellem linjerne kan således findes udtrykt en omfattende mistænksomhed over for, hvad brune minoriteter tænker, siger og gør.

Dette er er altså endnu et karakteristika, der må lægges til subjektpositionen brun minoritet. Men det er mere end det. Det er et karakteristika, der er grundlæggende for mødet mellem brune minoriteter og den hvide majoritetsbefolkning, men også et karakteristika, der er afgørende for brune minoriteters mulighed for at træde ud af de generaliserende subjektpositioner og vise sig som andet og mere end 'brun minoritet'. Det er et karakteristika, der diskvalificerer alt, hvad brune minoriteter siger eller gør, som falder uden for de generaliserede subjektpositioner, og frem for alt diskvalificerer ethvert forsøg fra den brune minoritets side på (også i den offentlige diskurs) at ændre på de forståelser, der danner grundlag for subjektpositionerne. Ethvert forsøg på at gøre dette kan, eftersom brune minoriteter ikke er til at stole på, tolkes som et

forsøg på at tækkes den hvide majoritetsbefolkning eller det danske system ved at dække over de reelle forhold.

AFSLUTNING

Konklusion

Hvordan konstrueres de subjektpositioner, der tilbydes brune minoriteter diskursivt; hvilke subjektpositioner tilbydes; og hvilke sociale konsekvenser har disse subjektpositioner samt de grænsedragninger, de trækker på, for brune minoriteter?

De subjektpositioner, som brune minoriteter tilbydes diskursivt, konstrueres via ækvivalenskæder, der sammenkæder brune minoriteter med bestemte egenskaber (fx arbejdsløs), som betydningsudfyldes gennem sammenkædninger med andre egenskaber (fx doven eller økonomisk byrde) og en række andre forståelser og betydningsudfyldelser (fx at det vil gå ud over den hvide majoritetsbefolkning).

De subjektpositioner, der skabes i de ækvivalenskæder, dette speciale har afdækket, er arbejdsløs brun minoritet, ikke-dansk brun minoritet, traditionel muslimsk brun minoritet, utroværdig og voldelig muslimsk brun minoritet, undertrykt brun minoritetskvinde, patriarkalsk brun minoritetsmand samt kriminel og radikaliseret ung brun minoritetsmand.

Disse subjektpositioner er formende for ethvert møde mellem brune minoriteter og hvide majoriteter ved at skabe en ramme, som begge parter kontinuerligt må forholde sig til samt forholde sig til den andens forholden sig til, således at brune minoriteter ikke bliver mødt som komplekse individer, men i stedet må forholde sig til sig selv gennem, og derfor også i nogen grad internalisere, disse stereotype subjektpositioner. Subjektpositionerne trækker på generelle grænsedragninger, der deler hvid majoritetsbefolkning og brune minoriteter op i to gensidigt udelukkende grupper, hvor førsteretten til Danmark tilfalder 'danskerne', og brune minoriteter er problemer, 'man' ikke kan stole på.

Afsluttende refleksioner

Man kan med rimelighed spørge, om en undersøgelsesopsætning som den i dette speciale ikke er en selvopfyldende profeti. Når jeg vælger at fokusere på en gruppe som brune minoriteter og i forlængelse heraf leder efter subjektpositioner, der kobler sig netop til gruppens 'brune minoritets-status', ved at søge på ord, der kobler sig til denne status, skaber jeg så ikke selv en kategori og gør den til noget essentielt, der kommer før alt andet? Altså skaber en grænsedragning, der er rammesættende for, hvordan jeg betragter enhver artikulation, og dermed dikterende for karakteren af de sammenkædninger, jeg finder.

Der er noget om snakken, men det er stærkt misvisende at kalde det en selvopfyldende profeti – at jeg overhovedet havde en idé om, at disse diskurser var at finde derude, er et udtryk for en hverdagsbaseret erfaring kombineret med en empirisk funderet forskningsviden, der begge to henter deres forståelser fra det samfund, vi er en del af. At de grundlæggende grupperinger af brune minoriteter, som dette speciale baserer sig på, findes 'derude', og at det derfor er meningsfuldt at søge dem, mener jeg med andre ord, er hævet over enhver diskussion. Om andre mere inkluderende diskurser ikke er fundet på grund af søgningens fokus, er ganske givet tilfældet, men det ændrer ikke på det faktum, at de afdækkede italesættelser dominerer diskursen, og derfor vil have betydning for brune minoriteters identitets-, handle-, og anerkendelsesmuligheder i Danmark (i hvert fald fra et diskursteoretisk perspektiv). Jeg påstår altså ikke at have afdækket 'sandheden' om italesættelsen af brune minoriteter, men mener bestemt heller ikke gennem min undersøgelsestilgang at have skabt en 'kunstig' fremstilling, der ikke, så godt som det er praktisk muligt, genspejler diskurser, der findes uden for dette speciales sider.

Til sidst skal det nævnes, at fravalget af en lang række artikler omhandlende ønsket om eller konkrete politiske tiltag, der har som mål, at hindre flere brune minoriteter i at komme til Danmark utvivlsomt har haft betydning for undersøgelsen. Jeg skal ikke kunne sige, hvordan sådanne italesættelser og politiske handlinger konkret ville have påvirket specialets konklusion, men jeg er sikker på, at det utvivlsomt vil påvirke ethvert menneske, hvis man oplever, at et flertal af befolkningen i det land, man lever, meget aktivt forsøger at hindre flere 'som en selv' i at komme dertil. Altså igen og igen at blive kategoriseret som

en repræsentant for en gruppe af mennesker, et flertal af den hvide majoritetsbefolkning vil gøre næsten hvad som helst for at undgå kommer til landet. Mennesker, der italesættes som så uønskede, at flere af den hvide majoritetsbefolkning har set sig nødsaget til at sætte spørgsmålstegn ved, hvad der bør betragtes som grundlæggende menneskerettigheder, eller om grundlæggende menneskerettigheder nu også bør gælde alle mennesker, brune som hvide.

REFERENCER

Litteratur

- Andreassen, R. (2013). Take off that veil and give me access to your body. I: Schrover, M. & Moloney, D. M. (Red.). *Gender, Migration and Categorisation: Making Distinctions between Migrants in Western Countries, 1945-2010*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Andreassen, R. (2005). *The mass media's construction of gender, race, sexuality and nationality: An analysis of the Danish news media's communication about visible minorities from 1971 to 2004*. Ph.D. dissertation. Canada: University of Toronto.
- Dean, M. (2010). *Governmentality – Magt og styring i det moderne samfund*. Frederiksberg: Forlaget Sociologi.
- Goffman, E. (2014/1963). *Stigma – om afvigerens sociale identitet* (2. udg.) Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Hansen, A. D. (2012). Diskurs- og videnskabsteori. I: Juul, S. & Pedersen, K. B. *Samfundsvidenskabernes Videnskabsteori – En indføring*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hauge, H. (2013). *Danmark*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Hervik, P. (2002). *Mediernes muslimer – En antropologisk undersøgelse af mediernes dækning af religioner i Danmark*. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling.
- Hervik, P. (2011). *The Annoying Difference: The Emergence of Danish Neonationalism, Neoracism, and Populism in the Post-1989 World*. New York: Berghahn Books.
- Hussain, M. & Yilmaz, F. & O'Connor, T. (1997). *Medierne, Minoriteterne og Majoriteten – en undersøgelse af nyhedsmedier og den folkelige diskurs i Danmark*. København: Nævnet for Etnisk Ligestilling.
- Hussain, M. (2000). *Islam, Media and Minorities in Denmark*. *Current Sociology* 48(4), 95–116.
- Hvenegaard-Lassen, K. (1996). *Grænseland – Minoriteter, rettigheder og den nationale idé*. København: Det Danske Center for Menneskerettigheder.
- Jacobsen, M. H. & Kristiansen, S. (2014). De ødelagte identiteters sociologi. I: Goffman, E. *Stigma – om afvigerens sociale identitet*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

- Jørgensen, M. W. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Frederiksberg: Samfundslitteratur, Roskilde Universitetsforlag.
- Korsgaard, O. (2013). *Folk*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Larsen, J. A. (1997). *Bosniske krigsflygtninge i dansk offentlighed – forestillinger og politisk virkelighed*. København: Københavns Universitet, Institut for Antropologi.
- Larsen, J. A. (1998). *Holdninger til de fremmede – Forestillingen om bosniske krigsflygtninge i den danske offentlighed*. *Dansk Sociologi*, 9(1), 7-22.
- Lindekilde, L. (2014). *The Mainstreaming of Far-Right Discourse in Denmark*. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 12(4), 353-362.
- Løngreen, H. (2001). *Hvor vandene skilles – repræsentation af etniske minoriteter i danske medier*. *Mediekultur*, 32, 17-30.
- Madsen, J. G. (2004). *Mediernes konstruktion af flygtninge- og indvandrer spørgsmålet*. Aarhus: Magtudredningen.
- Møller, S. Ø. (2009). *Etnisk stigmatisering og outsideridentitet i Danmark*. I: Larsen, J. E. & Mortensen, T. L. (Red.). *Udenfor eller indenfor – Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed* (33-60). København: Hans Reitzels Forlag.
- Stormhøj, C. (2010). *Poststrukturalismer – videnskabsteori, analysestrategi, kritik*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Transport-, Bygnings- og Boligministeriet. (2016, 1. december). *Liste over ghettoområder pr. 1. december 2016*. Lokaliseret den 14. januar 2017 på: <https://www.trm.dk/da/publikationer/2016/liste-over-ghettoomraader>
- Tufte, T. (2001). *Medierne og de Etniske Minoriteter i Danmark*. *Mediekultur*, 32, 5-16.
- Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet. (2015, 18. december). *Integrationskontrakt og integrationserklæring*. Lokaliseret den 6. februar 2016 på: <http://uibm.dk/Integration/integrationskontrakt-og-integrationserklæring>
- Yilmaz, F. (1999). *Konstruktionen af de etniske minoriteter – Eliten, medierne og "etnificeringen" af den danske debat*. *Politica*, 31(2), 177-191.

Artikler

- Akdogan, Y. (2015, 15. marts). *Den nødvendige reform*.
Berlingske, sektion 1, side 34.
- Albeck, M. (2015, 15. marts). *Indvandrere/flygtning*.
Berlingske, sektion 1, side 34.
- Albæk, M. M. (2015a, 16. marts). *Er vi bare naive og tror, at alt sker andre steder?*
Jyllands-Posten, sektion 1, side 8.
- Albæk, M. M. (2015b, 16. marts). *Kommuner opruster efter terrorangreb*.
Jyllands-Posten, sektion 1, side 1.
- Ali, R. (2015, 15. marts). *Skal vi forbyde Hizb ut-Tahrir eller ej?*
Berlingske, sektion 1, side 33.
- Andersen, P. E. (2015, 16. marts). *Kulturkonflikter med indvandringen*.
Jyllands-Posten, sektion 1, side 27.
- Bech, T. H. (2015, 17. marts). *Jeg ville gøre noget, der kunne du til noget for andre mennesker*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 7.
- Berth, K. K. (2015, 11. marts). *En dyr herre*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 27.
- BJER. (2015, 13. marts). *Pisk, gulerod og arbejde*.
Kristeligt Dagblad, sektion 2, side 8.
- Breitenstein, S. (2015, 15. marts). *Udråbt som fjende af Allah*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 4.
- CJ. (2015, 14. marts). *Radikalisering*.
Information, sektion 1, side 4.
- Cohn, J. (2015, 17. marts). *Danske jøder skal ikke stå til ansvar for Israel*.
Politiken, sektion 1, side 5.
- Dalager, S. (2015, 12. marts). *Fogh fører stadig krig mod bukkene*.
Politiken, sektion 2, side 8.
- Dreyer, M. (2015, 16. marts). *Så er der censur på nummerplader*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 23.
- Dreyer, P. & Jensen, S. (2015, 14. marts). *Det er langt lettere at være muslimsk kvinde end muslimsk mand*. Berlingske, sektion 1, side 6.

- Elkjær, J. B. (2015a, 13. marts). *Højskole er lig med integration*.
Politiken, sektion 4, side 6.
- Elkjær, J. B. (2015b, 13. marts). *Højskoleelev: Flygtningene er en del af os*.
Politiken, sektion 4, side 14.
- Elkjær, J. B. (2015c, 13. marts). *Højskoler hjælper med at bygge bro over kulturkløft*.
Politiken, sektion 4, side 8.
- Elkjær, J. B. (2015d, 13. marts). *Integrationsprogram: Hurtig integration*.
Politiken, sektion 4, side 4.
- Elkjær, J. B. (2015e, 13. marts). *Oplagt at få flygtninge på højskole*.
Politiken, sektion 4, side 4.
- Elkjær, J. B. (2015f, 13. marts). *Professor: Særskilt sproglæring er vigtigt*.
Politiken, sektion 4, side 13.
- Engel, J. (2015, 17. marts). *Homoseksuel*.
Politiken, sektion 1, side 8.
- Espersen, S. (2015, 16. marts). *Derfor, Luke!*
Politiken, sektion 2, side 6.
- Faber, J. (2015, 16. marts). *Ekspert: Vi skal blive bedre til at stille de rigtige spørgsmål*. Information, sektion 1, side 5.
- Fiori, J-R. (2015a, 12. marts). *Lad dog folk klare sig selv*.
Berlingske, sektion 1, side 24.
- Fiori, J-R. (2015b, 14. marts). *Ud og bestil noget*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 34.
- Frish, M. (2015, 16. marts). *Anklager om antisemitisme er grundløse*.
Politiken, sektion 2, side 5.
- Fuglsang, J. (2015, 13. marts). *Mangfoldighed er det nye og gamle sort*.
Politiken, sektion 4, side 2.
- Gaonkar, A. M. & Faber, J. (2015, 16. marts). *Jeg vidste, at jeg ville have alle imod mig*. Information, sektion 1, side 4.
- Haislund, J. & Albæk, M. M. & Johansen, M. (2015, 12. marts). *Tre unge fra Østjylland frygtes at være rejst til Syrien*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 10.
- Halberg, L. M. (2015, 17. marts). *Der skal to til at tango*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 19.
- Hansson, P. Ø. (2015, 15. marts). *Tak til alle*.
B.T., sektion 1, side 15.
- HDN (2015, 16. marts). *Jensen på tålt ophold*.
Politiken, sektion 1, side 1.

- Henriksen, M. (2015, 17. marts). *Kære Luke, Danmark er for danskerne*. Politiken, sektion 2, side 6.
- Hergel, O. (2015a, 15. marts). *Fredsring om Synagogen og trusler mod Israel ved Rådhuset*. Politiken, sektion 1, side 6.
- Hergel, O. (2015b, 16. marts). *En meget vellykket ung mand: Jeg har knoklet, men det var Danmark, der gav mig muligheden*. Politiken, sektion 1, side 5.
- Hjöllund, I. B. (2015, 16. marts). *Tåbelig tegnefrihed*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 8.
- Hoffmann-Hansen, H. (2015a, 13. marts). *Hvordan er vejrrapporten for integration?* Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 9.
- Hofmann-Hansen, H. (2015b, 13. marts). *Integrationspolitik har famlet blindt i 15 år*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 1.
- Jalving, M. (2015, 13. marts). *Ugens citater*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 32.
- Jensen, U. M. (2015a, 13. marts). *Det kaldes næstekærlighed*. Ekstra Bladet, sektion 1, side 25.
- Jensen, U. M. (2015b, 13. marts). *Kunst i krænkelens tidsalder*. Kristeligt Dagblad, sektion 2, side 11.
- Jørgensen, A. (2015, 12. marts). *Du rager politikerne en høstblomst*. Ekstra Bladet, sektion 1, side 22.
- Jørgensen, A. (2015, 14. marts). *På kort tid har indvandrere jo overtaget underklassen*. Berlingske, sektion 3, side 12.
- Karkov, R. (2015, 15. marts). *Den betændte debat*. Jyllands-Posten, sektion 2, side 12.
- Keshtar, A. B. (2015, 14. marts). *Jeg var Omar el-Hussein*. Information, sektion 1, side 16.
- Kjeldsen, J. I. (2015, 16. marts). *Integration og kristne værdier. Forhånelser er gift for processen*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 9.
- Kjær, J. S. (2015, 12. marts). *Regeringens terrorargumenter bestrides på ny*. Politiken, sektion 1, side 7.
- Kofod, C. (2015, 12. marts). *Klip øjenlågene af alle børn*. Ekstra Bladet, sektion 1, side 14.
- Krarup, S. (2015, 12. marts). *Jeg anklager*. Berlingske, sektion 1, side 23.
- Kristensen, K. & Abrahamsen, S. (2015, 13. marts). *PET: Hver femte Syrienkriger har været fængslet*. Information, sektion 1, side 4.

- Larsen, J. V. (2015, 13. marts). *Kræves udvist efter overfald på 'Store A'*.
B.T., sektion 1, side 8.
- Larsen, P. (2015a, 1. marts). *Ny privat hjemmeside skal samle hadforbrydelser*.
Jyllands-Posten, sektion 1, side 8.
- Larsen, P. (2015b, 17. marts). *Det handler for mig om at kunne hjælpe der, hvor der er brug for det*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 7.
- Larsen, P. & Albæk, M. M. (2015, 16. marts). *Antiradikalisering er også at undgå et "os og dem"*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 8.
- Larsen, P. & Toft, K. B. & Bech, H. (2015, 17. marts) *Flere frivillige hjælper flygtninge*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 6.
- Lemcke, L. (2015, 16. marts). *Var det prisen værd*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 22.
- Lilleør, K. (2015, 14. marts). *Blasfemiparagraffen*.
Berlingske, sektion 2, side 16.
- Madsen, P. (2015, 15. marts). *En nation af kræmmere*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 2.
- Maham, S. (2015, 14. marts). *Elsker Danmark, men savner respekt*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 35.
- Mainz, P. (2015, 17. marts). *Skole løfter tosprogede elever fra et snit på 3 til 6*.
Politiken, sektion 1, side 6.
- Mainz, P. & Elkjær, J. (2015, 17. marts). *Folkeskolen overser ghettopiger*.
Politiken, sektion 1, side 1.
- Maja/Jens. (2015, 17. marts). *Grønt lys til ny moské i København*.
Berlingske, sektion 1, side 11.
- Mikkelsen, F. (2015a, 16. marts). *I øvrigt mener*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 23.
- Mikkelsen, L. (2015b, 11. marts). *Sæt de reformvillige muslimer fri*.
Jyllands-Posten, sektion 1, side 21.
- Munk-Pedersen, T. (2015, 11. marts). *Politisk ukorrekt, grænseoverskridende og moralsk uforsvarligt*. Berlingske, sektion 1, side 18.
- Norton, C. (2015, 14. marts). *Omar kendte våbenrøvere*.
Ekstra Bladet, sektion 1, side 4.
- Olsen, J. S. (2015a, 14. marts). *Stegt satireflæsk i burkaland*.
Berlingske, sektion 1, side 25.
- Olsen, S. M. (2015b, 17. marts). *Stor forskel på sprogkurser til udlændinge*.
Berlingske, sektion 1, side 6.

- Pagh-Schlegel, P. (2015a, 13. marts). *Trykkefrihedsselskabet: Vi har brudt isen*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 24.
- Pagh-Schlegel, P. (2015b, 15. marts). *Lars Vilks hædres for kampen for ytringsfrihed*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 7.
- Rashidi, A. W. (2015, 14. marts). *Muslimske mænd er også underlagt social kontrol*. Berlingske, sektion 3, side 19.
- Rask, T. (2015, 13. marts). *Jeg frygter min søn er hjernevasket*. Ekstra Bladet, sektion 1, side 12.
- Rasmussen, R. (2015, 11. marts). *Os mod dem*. Information, sektion 1, side 18.
- Ravn, B. (2015a, 14. marts). *Skidt for sig og snot...* Politiken, sektion 2, side 5.
- Ravn, L. F. (2015b, 11. marts). *Modet til at blande sig*. Politiken, sektion 2, side 5.
- Ritzau. (2015a, 11. marts). *Flygtninge skal være attraktive at ansætte*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 3.
- Ritzau. (2015b, 11. marts). *V vil presse flygtninge på pengepungen*. Information, sektion 1, side 6.
- Seidelin, M. (2015, 15. marts). *Fredsring og protest i terrorens skygge*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 6.
- Sheikh, J. (2015, 15. marts). *Islamisternes nye stjerne*. Politiken, sektion 3, side 1.
- Stilling, O. (2015, 15. marts). *Case: Mona og Yassin*. Politiken, sektion 2, side 7.
- Søndergaard, B. (2015, 14. marts). *Syrisk indvander: Dansk forsørgermentalitet kvæler integration*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 2.
- Søndergaard, B. & Hoffmann-Hansen, H. (2015, 13. marts). *21 integrationsplaner, der har virket. Måske*. Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 9.
- Sørensen, M. (2015, 15. marts). *Starthjælp igen*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 27.
- Toft, K. B & Johansen, M. & Albæk, M. M. (2015, 14. marts). *Syrienfarere over 18 år er svære at bremse*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 9.
- Toft, K. B. (2015, 17. marts). *Det er bare så vigtigt, at de her flygtninge får en god start på deres tilværelse i byen*. Jyllands-Posten, sektion 1, side 7.
- Valentine, L. (2015, 13. marts). *Vil DF et Danmark for danskerne?* Politiken, sektion 2, side 5.

- Vanding, S. (2015, 11. marts). *Foreningsdanmark skal fremme integrationen.*
Jyllands-Posten, sektion 5, side 7.
- Vangkilde, J. (2015, 17. marts). *Exitprogram skal få muslimer væk fra islam.*
Politiken, sektion 1, side 3.
- Vincents, C. (2015, 11. marts). *Enkelte præster døber asylsøgere efter to samtaler.*
Kristeligt Dagblad, sektion 1, side 4.
- Voigt, S. (2015, 11. marts). *Er islam forenelig med retsstaten? Ja og nej.*
Berlingske, sektion 1, side 27.
- Aaen, J. (2015, 31. marts). *For at vi kan leve sammen, skal vi også have forståelse for hinanden.* Jyllands-Posten, sektion 5, side 3.